

Säkerhets installatören

3²⁰¹⁹

TEMA:

FLYT TEN AV KIRUNA

Fokus på säkerhet när en hel stad flyttas

SLR:s framtidssatsning:

**Kompetenscentrum
säkrar personalbehovet**

Anchor Lås:

**Låsproduktion i
Sverige**

I annan roll:

**Låssmed
ute på djupt vatten**

Kvinnlig VD i mansdominerad bransch

**Ulrika Selendy från
Copiax**

**Det smarta hemmet är
också det sårbara hemmet**

Vi pratar IoT med Anne-Marie Eklund Löwinder
från Internetstiftelsen

pextra+ SAT Servicefunktion

Lägenhetsinnehavaren låser och ställer enkelt cylindern i serviceläge med lägenhetsnyckeln. Dörren kan sedan öppnas och låsas med service-nykkeln tills lägenhetsinnehavaren använder sin nyckel igen.

Enklare än så blir det inte!

pextra+ låssystem blev just ännu bättre! Vår nya SAT Servicefunktion är en enkel mekanisk lösning för att bevilja tillfälligt tillträde utan att kompromissa om säkerheten. Kombi-nera SAT med FLEX för ett prisvärt låssystem med bred funktionalitet och lång livslängd!

- SAT är tillgängligt för både runda och ovala cylindrar
- Det är även möjligt att få cylindrar med servicefunktion certifierade enligt SSF3522 och EN1303

Läs mer om pextra+ och SAT på:
bit.ly/pextrasad

dormakaba

Lagförslag i långbänk!

Sommaren 2014 när jag precis tillträtt som ny ordförande i SLR blev en av de första frågorna att ta itu med att svara på en remiss gällande ett nytt kommande lagförslag.

En utredning som tillsattes 2013 på uppdrag av regeringen föreslog en ny lag om att det ska vara förbjudet för arbetsgivare att utan författningsstöd begära att arbetssökande visar upp utdrag ur belastningsregistret. En arbetsgivare som bryter mot förbudet får betala skadestånd.

Författningsreglerad registerkontroll i arbetslivet borde enligt utredningen i princip endast vara tillåtlig för att skydda allmänna intressen och utsatta personer. Utredningen prövade behovet av reglerad registerkontroll inom olika samhällssektorer men fann inte skäl att föreslå undantag från det föreslagna förbudet.

Borde inte utredningen kommit fram till att låssmeder skall omfattas av författningsreglerad registerkontroll i samband med föreslagen lagändring?

Man kan tycka att det är skäligt att anta att allmänheten och låssmedens övriga kunder förutsätter och förväntar sig att arbetet hos en låssmed utförs av vandelkontrollerad personal.

Utredarna kom häpnadsväckande nog fram till följande:

”Behovet av reglerad registerkontroll har prövats avseende låssmeder, finansiella företag, taxi, hälso- och sjukvården samt vård och omsorg. Vi har emellertid inte funnit tillräckliga skäl för att föreslå några undantag från förbudet från registerkontroll inom dessa verksamheter.”

Motiveringen till detta var följande:

”Vi anser att det i och för sig kan finnas ett allmänt intresse av att ställa höga krav på laglydnad och lämplighet då det gäller an-

ställda hos ett låssmedsföretag. Vi anser dock inte att det kan betraktas som ett samhällsintresse av den vikt som gäller beträffande larminstallationsföretag och bevakningsföretag. Låssmedsföretagens roll i det brottsförebyggande och brottsbeivrande arbetet måste anses som mer begränsad. Skälen för en författningsreglerad registerkontroll är enligt vår mening inte så starka att bestämmelser om detta bör införas.”

Uppvaktnig

Inom SLR nöjde vi oss inte med detta utan skickade bland annat ett brev till Justitieminister Morgan Johansson med begäran om ett möte för att diskutera lagförslaget och de orimliga konsekvenser detta kunde få. Detta utmynnade i ett möte med statssekreterare Inger Wennemo på Arbetsmarknadsdepartementet som handlade det nya lagförslaget. Statssekreteraren var mycket väl påläst och hade tagit del av debatten och våra debattartiklar. Regeringen hade för avsikt att gå fram med lagförslaget under innevarande år (2015). Till vår stora glädje anammade de vår begäran och påbörjade beredning för hur man lagtekniskt skulle lösa ett undantag för låssmederna.

Malpåse

Vi bevakade ärendet som sköts längre och längre ner i departementet och efterfrågade kontinuerligt status på vår begäran och när man planerade att gå fram med lagförslaget. Dock gavs inga besked.

Tilläggsdirektiv

I april 2018 kommer plötsligt beskedet att regeringen gjort ett tilläggsdirektiv och tillsatt en utredning för vilka branscher och yrkesgrupper som skulle kunna medges att lagmässigt stöd. Nu var vår förhoppning att

tidigare löften skulle infrias.

Utredaren fick förlängd tid från januari 2019 till april 2019 för att utreda detta.

Under samma period lades en motion i Riksdagen gällande att ge låssmedsföretag lagmässigt stöd för registerkontroll. Motionen behandlades i justitieutskottet med positivt utfall och planerades att ingå i utskottsbetänkande ”Polisfrågor” april 2019. Motionen avslögs tyvärr i betänkandet vilket troligtvis var på grund av pågående utredning.

Tomt löfte från regeringen

Trots muntligt löfte från dåvarande arbetsmarknadsminister Ylva Johansson under våren 2018 att låssmedsföretagens krav skulle tillgodoses innehåller den nya utredningen inga förslag på detta.

Ny remissomgång pågår nu och det är dags att skriva nya brev.....

Önskar er alla en skön höst!

*Benny Jansson
Ordförande i SLR, en delbranschförening i
SäkerhetsBranschen*

ORDFÖRANDE I SLR

Namn: Benny Jansson.

Född: 2 april 1957.

Familj: Fru, fyra barn, fem barnbarn.

Bor: Västra Göteborg.

Karriär: Utbildade sig till möbelsnickare med mål att bli slöjdlärare. Jobbade därefter som båtbyggare i några år innan en drygt 30-årig karriär som säkerhetsentreprenör och låssmedmästare tog

vid. Efter försäljning av låsöretaget 2006 byggde han sig en båtverkstad och återvände till rötterna i båtvärlden som nu delas med uppdraget som SLRs ordförande. Benny är även ledamot i SäkerhetsBranschen respektive European Locksmith Federations styrelse.

Hobby: Att resa, bygga på sommarstugan, båtar och SLR.

6

MÖTET:

Vi träffar Copiax VD

Ulrika Selendy

10

**Låssmed på vatten:
Säkerhetsteknikern
Kasper Hillerström är
frivillig sjöräddare**

20

ANCHOR LÅS

De visar att lokala lås-
produktionen blommar

22

INTERVJUN

Mikael Norlander från Prosero
Security Group

Obligatorisk CE-märkning

Läs mer om de nya restriktionerna på sidan 16

29

NYTT KONCEPT

SLR Kompetenscentrum
Säkerhet

31

TRYGGARE SVERIGE

Magnus Lindgren skriver
om "tipping points"

14

Linda Persson från BBGruppen

- 1 av 3 företag Säkerhetsinstallatören
träffat för att prata säkerhet
i samband med Kirunaflytten

Säkerhetsinstallatören utges av: Sveriges Lås och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, SLR. www.slr.se

Besöksadress: Granviksliden 2, 435 35 Mölnlycke. **Ansvarig utgivare:** Benny Jansson. E-post: benny.jansson@slr.se.

Redaktör: Victoria E. Kiss Nylund. E-post: victoria.kiss-nylund@slr.se.

Prenumeration: E-post: kansli@slr.se. **Annonser:** Ebbe Svensson. E-post: ebbe.svensson@slr.se.

Tel: 08-721 40 55. **Fax:** 08-721 40 56. **Repro & layout:** SLR Service AB

Tryck: DanagårdLiTHO AB, Ödeshög 2018. **Upplaga:** 11 000 ex. **ISSN** 2001-791X.

STRÖMFÖRSÖRJNING MED ViP PSV 2465-40

ALARMTECH

När funktion och kvalitet behövs!

Voltage-in-Parallel

Funktion utvecklad av Alarmtech som tillåter strömförsörjningsaggregat att parallellkopplas (+) och (-) på en buss utan extra synkronisering.

Läs mer på www.alarmtech.se

24 VDC, 6.5A

SBSC godkänd enligt
SSF 1014-5 i larmklass 3

16-16

ABUS LOCKPOINT SÄKERHETS- STATION

Anpassade säkerhetsskydd, på plats, där det behövs,
för en säkrare arbetsmiljö.

abus.com

COPIAX

M

kerhetsgrossist

utiksbyggen
SVERIGE AB

GE

"Vårt mål är att bli säkerhetsbranschens Amazon"

För ett år sedan tillträdde hon som tillförordnad vd för Copiax och i februari övergick hon till ordinarie. Att vara kvinnlig vd i säkerhetsbranschen kan innebära vissa utmaningar, men det är inget Ulrika Selendy räds, hon ser mycket positivt på framtiden, både Copiax och sin egen.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND
FOTO: COPIAX

Det är egentligen inte särskilt längesedan som Ulrika Selendy gjorde entré i säkerhetsbranschen. Det var i början av 2015 när hon fick rollen som exportchef för Assa Abloy (idag Assa Abloy Opening Solutions reds. anm.). Innan dess har hon många års erfarenhet från olika chefspositioner i bland annat industribranschen.

Krävande få koll på branschen

I grunden har Ulrika Selendy en universitetsexamen i kemi och ett av hennes första chefsjobb var som miljöchef. Däremellan har hon varit allt från marknadschef till affärsområdeschef och hon har jobbat i både Ryssland och Frankrike.

- Det är spännande och inspirerande att byta bransch, men det är också otroligt krävande. När man jobbat tolv år inom industri är man väldigt trygg med sitt gebit, man har stenkoll på allt från kunder och leverantörer, till partners, konkurrenter och vilka konsolideringar som skett. Det är en utmaning att lära sig detta för en helt ny bransch, förklarar Ulrika som tillägger att det å andra sidan givetvis också är peppande att få pejl på sin nya bransch. Hon tycker också att hon redan nu fått en god inblick.

Nytt med installatörer och låssmeder

Övergången från Assa till Copiax har även inneburit att Ulrika fått nisch sig ännu mer.

- Nu jobbar jag med installatörer och låssmeder, det har inte gjort tidigare, så det är fortfarande mycket nytt och väldigt roligt.

På frågan om vad som gör just säkerhetsbranschen så intressant att jobba i framhäver Ulrika komplexiteten och hur det hela tiden händer nya saker.

- Det kommer verkligen nya frågeställningar och nya lösningar hela tiden. Jag ser det lite som två spår, där den ena är industridelen med de mekaniska låsen och sen har man den andra biten med ny teknologi, digitalisering och elektroniska lås. Mycket framåt handlar om en integration mellan dessa två delar, förklarar Ulrika.

Den bransch där Ulrika arbetade tidigare, industribranschen har också flera beröringspunkter med säkerhetsbranschen, menar hon.

- En sådan är den snabba utvecklingen. Det andra är till exempel att båda branscherna är mansdominerade.

Tror inte på överdrivet homogena arbetsplatser

Att hon arbetat så många år i mansdominerade branscher gör oss nyfikna på hur

FORTS

hon ser på sin roll som kvinna i branschen och ifall hon någon gång upplevt att hon behandlats annorlunda på grund av det.

- Jag har ju alltid bara varit kvinna, så jag har egentligen svårt att uttala mig, säger Ulrika med ett litet skratt, samtidigt som hon är tydlig med att hon tar jämställdhetsfrågorna på stort allvar.

Sedan hon började som VD för Copiax består nu ledningsgruppen av 50 procent kvinnor.

- När det kommer till jämlikhet arbetar vi mycket med att ingen diskriminering får förekomma. Vi tittar på personen, personligheten, profilen och kompetensen, säger Ulrika

och fortsätter: Det handlar om att ha de värderingar som Copiax har men det spelar ingen roll vem man är.

som vd rekryterat en man och en kvinna till Copiax, men inte, som hon säger för att det var en man och en kvinna, utan för att de var

eller ledningsgrupper där man är enbart kvinnor eller män, det är alltid bra att ha en mix.

Huruvida det är skillnad på att vara kvinna i den mansdominerade säkerhetsbranschen jämfört med andra branscher är en svår fråga menar Ulrika.

- För min egen del kan jag säga att det i miljöbranschen, där jag var innan jag gick in i industribranschen, fanns många kvinnor, men jag vet inte om jag känner så stor skillnad, säger Ulrika

och fortsätter: När jag började i säkerhetsbranschen fick jag frågan hur jag som kvinna känner

"Jag tror inte på överdrivet homogena arbetsplatser eller ledningsgrupper där man är enbart kvinnor eller enbart män, det är alltid bra att ha en mix."

Rekryterar efter personlighet

Ulrika har själv under sin tid

rätt personer för dessa positioner.

- Jag tror inte på överdrivet homogena arbetsplatser

- Jag är ganska orädd av mig. Oräddheten ser Ulrika framförallt som en styrka, men visst kan den uppenbara sig som en svaghet ibland. Jag är aldrig rädd för att fråga till exempel, man måste våga saker och jag tycker det är kul.

inför att enbart arbeta med män, men jag kan ju bara utgå ifrån att jag varit kvinna hela mitt liv.

Oräddheten – en styrka

På det stora hela menar Ulrika att allt har sina positiva och negativa sidor. En stor fördel med att vara enda kvinnan bland många män är att man alltid sticker ut.

- Många vet snabbt vem jag är, jag antar att det är lättare att komma ihåg kvinnorna i den här branschen eftersom de per automatik utmärker sig. Egentligen tror Ulrika att kön och genus bara kan vara väsentligt innan man fått en arbetsrelation, när man väl känner varandra bättre tror hon inte alls att kön spelar någon roll. Då har man fokus på kompetens.

Det är också lite så hon tänker i sin roll som vd.

- Jag är ganska orädd av mig.

Oräddheten ser Ulrika framförallt som en styrka, men visst kan den uppenbara sig som en svaghet ibland.

- Jag är aldrig rädd för att fråga till exempel, man måste våga saker och jag tycker det är kul. Ibland kanske jag går för fort fram och det kan jag absolut bli bättre på att känna av, erkänner Ulrika ödmjukt.

Tillgänglighet och optimering fokus framåt

Att vara orädd är något hon tänker fortsätta med, då hon också menar att det är utvecklande. I övrigt ser Ulrika väldigt ljus på framtiden och delar med sig av både Copiax visioner framåt och de utmaningar som knacker på dörren.

- Vi har satt visionen att vara förstahandsvalet för säkerhetsbranschens produkter, vi vill alltid vara våra kunders första val när de ska välja distributör, säger Ulrika och fortsätter glatt: Man kan säga att vårt mål är att bli säkerhetsbranschens svar på Amazon.

Konkurrens och prispress

Utmaningen blir, enligt Ulrika, att stå pall för den konkurrens som finns i branschen och den prispress som sker.

- Det är jätteviktigt att vi inte slutar utvecklas, särskilt vad gäller webben. Fokus är att göra det så lätt för kunden som möjligt när de vill beställa från vår webb"

som möjligt när de vill beställa från vår webb, så tillgänglighet och att optimera efter kundbehovet skulle jag säga är våra utmaningar, förklarar Ulrika avslutningsvis. ■

VILKA ÄR COPIAX?

Grossist inom lås- och säkerhetssystem som grundades 1952. Sedan 2008 ingår Copiax i Assa-koncernen. Copiax har ett utbud på över 40 000 produkter från mer än hundra varumärken. Företagets fokus ligger på att med effektiva logistik-, lager-, och leverantörslösningar, förenkla arbetet för professionella säkerhetsinstallatörer och på så sätt bidra till ett tryggare samhälle. Man är idag 86 anställda. 2018 var företagets omsättning 1,3 miljarder kronor.

SAFE|TRON

ELECTRONIC LOCKS

SAFETRON ELSLUTBLECK ES19 GODKÄND FÖR BRANDCELLER

SAFETRON elslutbleck av typen standard utökas och nu lanseras elslutbleck ES19 som är godkänd för användning i brandcellsgränser upp till 120min.

SAFETRON ES19 är en vidareutveckling av det populära elslutblecket ES17 som har både 50kg listtryck men också multispänning 12-24VDC. Dessa egenskaper tillsammans med marknadens lägsta strömförbrukning sätter låset i teknisk framkant i segmentet.

SAFETRON elslutbleck är anpassade för tuffa miljöer, hårda driftkrav och precis som våra andra produkter utvecklade och tillverkade i Sverige.

KVALITE OCH INNOVATION FRÅN SVERIGE
www.safetron.com

Låssmed på vatten

FOTO: SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Sedan 1907 har frivilliga sjöräddare inom alla olika yrkesgrupper och från alla håll och kanter i landet varit med och bidragit till en tryggare vistelse på våra svenska farvatten. I dagsläget har Sjöräddningssällskapet hela 73 räddningsstationer och fler än 230 räddningsbåtar. Cirka 2200 frivilliga sjöräddare står dagligen redo att rycka ut, året runt, oavsett tid på dygnet.

Sjöräddningssällskapet medverkar på cirka 80 procent av all sjöräddning i Sverige och hela deras verksamhet bygger på ideella insatser. Säkerhetsinstallatören har pratat med två frivilliga sjöräddare som dessutom kommer från säkerhetsbranschen.

Heltid som lås- och larmtekniker

Att Kasper Hillerström skulle bli aktiv i Sjöräddningssällskapet har alltid varit en självklarhet för honom. Han har varit ute på sjön sedan barnsben. Idag är Kasper 19 år och arbetar heltid på Certego i Karlstad som lås- och larmtekniker sedan 1,5 år tillbaka. Det är vid sidan om arbetet som han dessutom lägger många timmar på att vara frivillig sjöräddare.

- På sommaren kan jag jobba och sedan dessutom lägga 40 timmar på sjörädd-

ningen, säger Kasper och fortsätter: Jag gillar att hjälpa andra och har ju också sjövanan med mig sedan jag var liten.

Eftersom Kasper reser mycket i sitt yrke som säkerhetstekniker är han i nuläget enbart med som frivillig under fritiden.

- Under sommaren och när jag har semester försöker jag jobba med sjöräddningen dagligen. Förutom att rycka ut grejar jag även med befintliga sponsorer och söker efter nya.

Är en community

Det var cirka två år sedan som Kasper gick med som frivillig sjöräddare i Sjöräddningssällskapet. Eftersom han är en aktiv räddare har han både jour och åker på larm. För att bli en aktiv sjöräddare krävs det att man genomgår ett par utbildningar och kan simma

Kasper Hillerström

200 meter.

- Men även personer som inte vill eller kan vistas på sjön kan vara med som volontärer i sällskapet, man kan vara landgående till exempel, lägger Kasper till.

Att vara med som aktiv sjöräddare i Sjö-
räddningssällskapet beskriver Kasper som en social grej.

- De som är riktigt aktiva och engagerade skapar nästan som en community, det är jättehärligt.

Vill ta fler dagjourer framöver

Kasper tycker inte han slits mellan sina två roller, utan menar att både säkerhetsbranschen och sjöräddningen är roligt och givande för honom.

- Jag kommer absolut fortsätta jobba som säkerhetstekniker, men det jag drömmer om på sjöräddningssidan är att jag ska kunna ta dagjourer i framtiden. Detta kan jag dessvärre inte i nuläget då jag reser runt i hela Mellansverige i mitt yrke som säkerhetstekniker, förklarar Kasper.

Tålmod krävs för båda jobben

På frågan om han tror att han kan använda några av sina erfarenheter från yrket som säkerhetstekniker i rollen som sjöräddare får han fundera lite.

- Som säkerhetstekniker bör man vara lugn och sansad och det är något jag är. Kanske att jag applicerar det även när jag är ute som sjöräddare, konstaterar Kasper.

- Vem vet, i framtiden kanske jag jobbar med säkerheten på våra båtar, avslutar Kasper.

Lång erfarenhet inom båda rollerna

En annan som vet hur det är att förena lässmedsyrket med sjöräddningen är Thomas Lund. Han har varit lässmed i över 20 år och är sedan tolv år tillbaka verksam med det egna företaget Mälareörarnas Lås på Ekerö. Det är nu mer än ett decennium sedan Thomas gick med i Sjö-
rädd-

ningssällskapet.

- Det måste vara 13 till 14 år sedan, konstaterar han och tillägger att han var med när Stockholmspatrullen startades.

Född på sjön

En av anledningarna till att han gick med är för att han själv bor på en ö och tycker att sjöräddningen är viktig.

- Jag är född på sjön kan man säga och har haft stora båtar halva mitt liv. För cirka 13 år sedan startade jag ett låsföretag som då hette Skärgårdslås och sjötransporter och i samband med det flyttade jag också ut till en ö där man åker båt varje dag.

För Thomas var det därmed naturligt att vara med i Sjö-
räddningssällskapet när han själv var ute på sjön hela dagarna. Det var när företaget flyttades tillsammans med Thomas själv till Ekerö som det blev Mälareörarnas Lås. I dagsläget hela Mälaren och även Munsö helt utantill.

- Det blir så, menar han.

Det är också här Sveriges största sjöräddningsstationer finns. Efter många år som aktiv i Sjö-
räddningssällskapet är Thomas nu jour-skeppare.

Thomas Lund

- Nu när jag blivit över 60 år tänker jag att det är sunt att låta de yngre ta över. Men jag är fortfarande med i stationen, förklarar Thomas och fortsätter: Nu för tiden brukar jag köra båtarna.

Nytt stationshus

En typisk dag som sjöräddare för Thomas kan se ut som så att man träffas på stationen klockan 08.00 för dagpatrullering.

- Vi har nyligen fått ett nytt stationshus där man kan både sova och gymträna, men eftersom jag bor cirka fem minuter från stationen nyttjar jag inte detta allt för ofta.

När man anlänt till stationen för att dagpatrullera anmäler man sin ankomst och att man bemannat båten och står reda att åka ut. En dag på sjön kan erbjuda allt från att man får hjälpa till med sjuktransporter, hjälpa brandkåren att släcka en brand, till att ta hand om båtar som tar in vatten.

- Förut hade jag nattjouren ofta och då har man femton minuter på sig från det att man ligger sovandes hemma till dess att man ska sitta i båten, lägger Thomas till.

Sjövana det viktigaste

Enligt Thomas är det viktigaste man kan ha för att bli en bra sjöräddare givetvis sjövana, men framförallt engagemang. Ska man bli skeppare krävs olika utbildningar, men man kan faktiskt få vara med och hjälpa till med olika saker utan att ha avancerade sjökunskaper. Man är då hela tiden ombord på båten och hjälper på så sätt.

Haft nytta av lässyrket

Vi frågar även Thomas om hur han kan använda sina erfarenheter som lässmed i sin roll som sjöräddare.

- Eftersom jag i grund och botten är utbildad inom elektronik och även motorer i mitt yrke som lässmed, kan jag ju erkänna att jag skramlat igång en del båtmotorer som fått haveri genom åren, säger Thomas och fortsätter: Men framförallt tror jag att lässmedsyrket har gett mig tålmod och det är verkligen något man måste ha inom sjöräddningen också. Låg stressfaktor och hjärnan på rätt ställe är viktigt, konstaterar han slutligen. ■

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND

FOTO: SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET & PRIVAT

En hel stad flyttas

Säkerhetsinstallatören har träffat tre låsföretag som på ett eller annat sätt arbetar med säkerheten kring flytten av Kiruna.

TEXT: CLAES-GÖRAN HANBERG

FOTO: KIRUNA STAD, LÅSAB, BBRUPPEN

Certego ser till att räddningstjänsten kan rycka ut snabbt

Journalister, arkitekter och stadsplanerare världen över undrar om det verkligen är möjligt att flytta en hel stad. Jodå, det är det. Åtminstone i Kiruna.

– Vi som bor här hörde talas om flytten redan för 20 år sedan. Den känns nog mera unik för dem som inte är ortsbor. Men visst är det roligt att stadsflytten uppmärksammas globalt, menar Hanna Johansson, filialchef på Certego i Kiruna.

Just nu ser Kiruna ut som en enorm byggarbetsplats, vars skyline domineras av byggkranar.

– Det är en positiv känsla att se kranarna och vi hoppas få många entreprenader framgent. Stadsflytten beräknas pågå ända till år 2035 och framförhållningen i byggprojekten är lång. Det gör att vi även kan åta oss andra jobb, säger Hanna Johansson.

Kiruna blev Certegos nordligaste utpost när de 2016 köpte Låsfixarna, där Hanna Johansson tidigare jobbade. Kirunafilialen täcker in det mesta när det gäller säkerhetslösningar och installerar även hissar och tyngre industri/garageportar.

– Vi har nu tillgång till Certegos samlade kunskap och personalresurser. Då kan vi åta oss större entreprenader och åtaganden som installation av brandlarm, liksom större och mera komplexa lösningar för olika typer av elektroniska säkerhetssystem. Vi har nio egna anställda men har även hyrt in två installatörer på heltid

för att hinna med allt, berättar Hanna Johansson.

Installerar brandstationens portar

– Nu jobbar vi med beslagning i det nya kulturhuset i Kiruna och installerar även dörrautomatik och motorlås där i 17 ytterdörrar. Vi har också fått förtroendet att installera portarna i den nya brandstationen, totalt 28 stycken, säger Hanna Johansson.

Kim Sohlin har projekterat och installerat portarna.

– Öppningshastigheten för de tio utryckningsportarna är 50 centimeter per sekund. För vanliga garageportar är hastigheten vanligen 25 centimeter i sekunden. Portarna måste också snabbt kunna frikopplas från den maskinella styrningen och öppnas manuellt, till exempel vid ett strömavbrott. Normalt öppnas de via RAKEL, ett system för radiokommunikation som bland annat polisen och räddningstjänsten använder, men de kan också öppnas med mobiltelefo-

nen, berättar han.

Den senaste tekniken

Det nya stadshuset var avstampet för den gigantiska flytten av Kiruna.

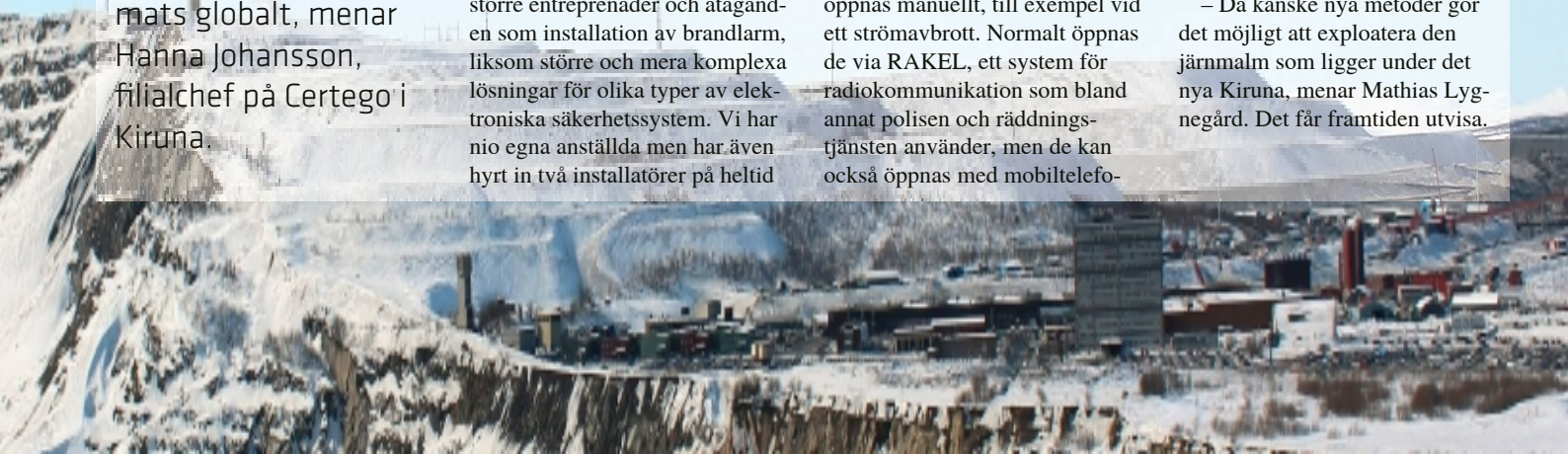
– Vi har installerat mathissar samt gångjärn i 250 dörrar i stadshuset, berättar Hanna Johansson.

I huvudsak handlar det om nyinstallationer i byggnaderna.

– Det blir inte så mycket dyrare med ny teknik, jämfört med att demontera och återmontera de gamla komponenterna i dörrmiljöerna. Nu får alla också den senaste tekniken, framhåller Mathias Lygnegård, regionchef Norr på Certego, där Kiruna ingår.

Måhända blir det en ny stadsflytt efter 2035?

– Då kanske nya metoder gör det möjligt att exploatera den järnmalm som ligger under det nya Kiruna, menar Mathias Lygnegård. Det får framtiden utvisa.

Flytten av Malmberget ett lyft för Låsab i Gällivare

2032 ska nästan hela Malmberget ha flyttats till Gällivare för att möjliggöra malm-brytning under den gamla bebyggelsen. –För oss innebär stadsflytten ett ekonomiskt uppsving. Framförallt har vi sålt många mekaniska låssystem, berättar Mikael Lundgren, ägare till säkerhetsföretaget Låsab i Gällivare.

Flytten av Malmberget började redan 1967 och har därför kommit längre än Kirunaflytten men inte fått samma uppmärksamhet. Att flytta de två städerna är en miljardrullning av stora mått men ändå en god investering. Obekräftade uppgifter gör gällande att malmen totalt

är värd cirka 1 000 miljarder kronor.

Det hittills största sammanhängande bostadsområdet i Gällivare är Repisvaara med LKAB som byggherre. Totalt byggs cirka 2 000 nya bostäder, både villor och lägenheter.

– Vi installerar dörrautomatik och monterar låscylindrar i de hus som byggs i Repisvaara och har klarat jobbet utan att behöva nyanställa, säger Mikael Lundgren.

Skolbygge i miljardklassen

Nästa stora projekt blir dörrmiljöerna i ett skolbygge i miljardklassen, Kunskapshuset.

– Där blir vi underleverantör till flera samarbetspartners, bland annat för dörrautomatik och passersystem. Byggnaden ska inrymma gymnasieskola för totalt 850 elever, restaurang, café och ett underjordsgarage. Det byggs även ett multiaktivitetshus med olika funktioner, en ny friidrotts-hall samt en is- och evenemangs-arena, berättar Mikael Lundgren.

Dessutom gör Låsab installationer i de skolor som renoveras.

Både lärare och elever brinner av iver att få tillgång till lokalerna. Det sätter press på alla entreprenörer.

– Vi kommer in först när dörrarna är på plats. Så vi får sällan mycket tid på oss för att färdigställa jobbet. Men vår fantastiska personal jobbar hårt när det verkligen gäller, berömmar Mikael Lundgren, vars dotter Majja är vd i familjeföretaget Låsab.

Ett ekonomiskt uppsving

Låsab, grundat 1978, har sju anställda. Företaget har ett brett utbud inom säkerhetsområdet, bland annat larm, lås- och passersystem, övervakningskameror och dörrstängare. De tillgänglighetsanpassar också lokaler för att underlätta för personer med funktionshinder.

– De senaste två åren har entreprenaderna som hänger samman med flytten av Malmberget inneburit en omsättningsökning med cirka 50 procent, när det gäller mekaniska låssystem, berättar Mikael Lundgren.

Yale Doorman en storsäljare

Även trygga norrbottningar ser om sitt hus och Låsab var tvåa på "rankinglistan" över försäljningen av villa- och lägenhetslåset Yale Doorman som lanserades 2015.

– Jag var först med att montera Yale Doorman på en kloss och kunde då visa kunderna hur detta digitala lås fungerar. Assa borde ha sålt produkten enbart via auktoriserade återförsäljare, istället för genom byggvaruhusens nätbutiker. Nu tjänar vi nästan ingenting på Yale Doorman.

Ägare till mindre säkerhetsföretag väljer ibland att sälja företaget till stora kedjor som BBGruppen och Certego. Det ger bland annat skalfördelar när det gäller inköp och resurser att åta sig stora entreprenader. Men Mikael Lundgren, 58 år, har inga direkta planer på att sälja Låsab.

– Jag vill inte jobba som anställd, utan fortsätta som egen företagare. Fast jag stänger inte dörren helt för att sälja men kommer att syna uppköparen noga i sömmarna.

Låsabs ägare Mikael Lundgren framför Kunskapshuset som byggs i Gällivare. – Där blir vi underleverantör bland annat av dörrautomatik och passersystem, berättar han. Foto: Majja Sköld

Linus Larsson på Låsab monterar dörrstängare och elslutbleck i ett nybyggt miljöhus på Repisvaara i Gällivare. Foto: Majja Sköld

"Kul att få vara med i två unika flyttprojekt"

– Det är inspirerande att vara med om två världsunika projekt som flytten av Kiruna och Malmberget. Inte minst att få göra installationerna i stadshuset som var startskottet för Kirunaflytten, säger Linda Persson, platschef på BB-Gruppen i Kiruna.

Det är byggboom i hela Norrbotten men flytten av Kiruna och Malmberget är två megaprojekt som sticker ut.

– Vi har nyanställt tre personer, två säljare samt en projektledare, till följd av byggboomen och flytten av de två orterna. Tekniker hyr vi in för att kapa topparna men anlitar också personal från BBGruppen på andra orter, berättar Linda Persson.

Det nya stadshuset i Kiruna, Kristallen, var avstampet för Kirunaflytten och en stor entreprenad för BBGruppen. Därutöver har de avtal med LKAB och Kirunabostäder.

– I stadshuset har vi projekterat och installerat all mekanisk lösning; dörrautomatik, motorlås, elbleck med mera i totalt 219 dörrmiljöer. Det var hektiskt

eftersom inflyttningsdagen var helig men vi kämpade på och höll tidplanen, berättar Linda Persson. BBGruppen har även jobb i Gällivare.

– Under våren och sommaren har vi bland annat installerat läsen i 74 lägenheter på Forshedensområdet. Under hösten påbörjar vi två nya projekt med lås och beslagning; Is- och Evenemangsarenan samt Kunskapshuset som är en ny gymnasieskola i Gällivare, berättar Linda Persson.

Hög säkerhet

Säkerheten i det nya stadshuset är hög.

– Certego och BBGruppen har aktivt bidragit till den. Det är en fördel att de finns i Kiruna, så att vi kan få snabb service, framhåller säger Peter Fredriksson, byggherren Kiruna kommuns re-

presentant för stadshusprojektet.

Kirunaflytten beräknas pågå ända fram till år 2035. Nu handlar det främst om markarbeten. Men i takt med att nya hus byggs kommer BBGruppen säkert att få en välfylld orderbok. Peab, som byggde stadshuset, bygger nu ett nytt kulturhus.

– Vi har nyligen fått ritningarna på innerdörrarna för att kunna vara med och bjuda på entreprenaden för dörrmiljöerna i kulturhuset. I Räddningstjänstens nya byggnad, med Nyab som byggtreprenör, kommer vi att installera all mekanisk lösning.

BB Gruppen levererar lås- och säkerhetsprodukter samt beslag och inredning, bland annat till bygg- och fastighetskunder. Det är full snurr på verksamheten och lär så vara i 15 år till när det nya Kiruna successivt växer fram. ■

Det nybyggda stadshuset Kristallen var startskottet för flytten av Kiruna

Linda Persson från BB-Gruppen

ABLOY®

Beprövad

ABLOY® EL580 Eltryckeslås

1986 lanserade vi vårt första eltryckeslås. Att vi direkt blev störst på marknaden var ju inte så konstigt, det fanns ju ingen annan. Mer än 25 år senare är vi fortfarande ojämförligt störst. Vårt EL580 sitter i fler än 250.000 dörrar i Sverige och öppnar och låser mer än 10 miljoner gånger. Per arbetsdag.

Varför skulle du välja ett annat lås?

www.abloy.se

An ASSA ABLOY Group brand

ASSA ABLOY

Obligatorisk CE-märkning krävs på utvändiga branddörrar

Från och med den 1 november i år krävs en obligatorisk CE-märkning på utvändiga branddörrar. Vad innebär det? Hur påverkas låsbranschen? Och hur kommer egentligen de nya restriktionerna se ut?

Vad är CE-märkning? CE-märkning är en produktmärkning främst inom EU men även inom EES. Genom att CE-märka en produkt försäkras tillverkaren att produkten uppfyller de för närvarande gällande hälso-, miljö- och säkerhetskraven som finns i relevanta direktiv. Märkningen fungerar sedan som ett pass som ger fri rörlighet på den inre marknaden i bland annat EU. Produkter som uppfyller krav i direktiv om CE-märkning ska således CE-märkas.

På boverkets hemsida kan man läsa följande om branddörrar:

”Det är viktigt att förstå att CE-märkning av byggprodukter inte innebär ett automatiskt godkännande för användning av produkten. Prestandadeklarationen och CE-märkningen ger tillförlitliga uppgifter om relevanta produkttegenskaper. Med ledning av dessa uppgifter ska användaren kunna avgöra om produkten är lämplig att använda i det aktuella projektet.

Dörrtillverkaren upprättar en prestandadeklaration och CE-märker dörren innan den

sätts på marknaden, dvs. säljs för första gången. Det är alltså inte när dörren installeras som den sätts på marknaden, utan när den säljs.”

Vilka dörrar omfattas av CE-märkning?

CE-märkning av dörrar och portar med brandegenskaper har skett under en längre tid då det är tillåtet att antingen CE-märka eller använda andra alternativa bedömnings sätt, dvs. CE-märkning av ytterdörrar och portar är alltså inget nytt i sig, men en väsentlig skillnad från och med 1 november 2019 är att samexistensperioden upphör. Detta innebär att ytterdörrar och portar med brandegenskaper efter den 1 november i år omfattas av krav på CE-märkning. Att CE-märka blir alltså efter detta datum inte längre frivilligt.

Innerdörrar med brandegenskaper omfattas ej av obligatoriskt krav på CE-märkning vare sig nu eller efter den 1 november 2019. Innerdörrar kommer att omfattas av obligatoriskt krav på CE-märkning i framtiden men i dagsläget är det är högst osäkert när detta kommer att vara klart. SLR fortsätter att bevaka, och i den mån det är möjligt, påverka i frågan.

Vad får göras i en CE-märkt dörr eller port?

Tillverkaren ansvarar för produkttypens prestanda, dvs. den kombination av dörr och beslag som tillverkaren marknadsför. Ifall dörren är CE-godkänd med exempelvis låshus ASSA 565, får vem som helst byta ut detta låshus mot ett nytt likadant ASSA 565, så länge lås och beslag som är brandprövat med dörren monteras enligt leverantörernas anvisningar. Detta kallar vi ”lika

mot lika-principen”.

Ingen får dock exempelvis byta ut ett låshus mot ett likvärdigt låshus, ifall låshuset inte finns med på den CE-märkta dörrens EXAP (se begreppsförklaring en bit ner). Ifall detta sker upphör dörrleverantörens CE-märkning och ansvar att gälla. ”CE klisterlappen” behöver ej tas bort eller strykas över i detta läge. Denna lapp kan med fördel sitta kvar då denna innehåller bra information, bland annat för någon som i framtiden vill återställa dörren med godkänd beslagning.

Extended application of test results

EXAP står för ”Extended application of test results” och innebär en utökning av den CE-märkta dörrens provningsresultat, vilket kan ske genom en bedömning. En dörrtillverkare kan alltså exempelvis få prövat om en ASSA 8765 blir godkänd att använda i dörren trots att dörren bara brandtestats med en ASSA 565, dvs. vi förväntar oss att dörrtillverkare som effektivt vill kunna konkurrera på byggmarknaden kommer att erbjuda dörrar med breda EXAP möjligheter. För att få tillgång till EXAP för en CE-märkt dörr vänder du dig tillsvidare till dörrleverantören. SLR undersöker möjligheterna till en gemensam EXAP-databas för CE-märkta dörrar tillsammans med leverantörerna, det är dock ännu oklart hur det skulle kunna fungera i praktiken och när detta i sådana fall skulle kunna bli verklighet.

Vem ansvarar för CE-märkningen?

På Boverkets hemsida kan man läsa följande:

”Tillverkaren ansvarar för pro-

dukttypens prestanda, dvs. den kombination av dörr och beslag som tillverkaren marknadsför.

Om byggherren väljer att installera andra beslag än de som specificerats av tillverkaren tar byggherren ansvaret för produktens prestanda och funktion. Samma princip gäller även när byggherren avviker från tillverkarens installationsanvisningar.”

Detta innebär att om byggherren beställer arbete på en CE-märkt dörr som medför avsteg från vad som specificerats av dörrtillverkaren, så faller dörrtillverkarens ansvar och byggherren bär då istället det fulla ansvaret. Det innebär även att leverans av dörr och beslag får ske av vem som helst, så länge detta sker enligt installationsanvisningar från leverantörerna. Om detta finns det rådigt delade meningar. Men Boverket är tydliga i sin tolkning att dörrtillverkarna ej ska behöva ansvara för installationen, utan likt andra CE-märkta byggprodukter är det alltid byggherren som ansvarar för detta.

För att undvika onödiga dialoger om att byggherren vid avsteg från anvisningar vill skjuta över ansvaret, föreslår SLR att offerter, anbud, åtor och beställningsbekräftelser med flera i sådana lägen innehåller text i stil med:

”Beställningen medför risk för att CE-märkning i dörr(ar) eller port(ar) ej upprätthålls. I de fall detta sker ansvarar byggherren för detta. Mer information om ansvaret som därigenom ligger på byggherren finns att läsa på bland annat Boverkets hemsida.”

Säkerheten i passersystem - Allt viktigare

Vilken kortteknik används i ert passersystem?

DET FINNS OLIKA SLAGS RFID-teknik. Skillnaderna dem emellan märks i hur flexibelt passersystemet kan utökas eller uppdateras, eller hur mycket kapacitet som kan fås ur läsare och taggar för allt mer mångsidiga system. Framförallt påverkar skillnaderna mellan kortteknikerna säkerheten för passerkontrollen.

kerna säkerheten för passerkontrollen.

OM ETT HELT NYTT passersystem planeras i er organisation lönar det sig att välja korttekniken MIFARE® DESFire. Den skyddar taggens information med säker 128-bitars AES- eller TDES-kryptering. Visste du att bara RFID-taggar med tillräcklig kryptering är helt säkra mot hackers och kopiering? En annan fördel med MIFARE® DESFire-tekniken är att det är

en öppen, standardiserad teknik. Det innebär att du senare kan komplettera ditt system med kompatibla MIFARE DESFire-anordningar, läsare och taggar från olika apparattillverkare och konkurrensutsätta dina anskaffningar. Den totala säkerheten för ett passersystem kan förbättras på många sätt.

HÄR ÄR ETT SAMMANDRAG AV DESSA:

- Personlig pinkod utöver kortet för identifiering
- Välj en teknik som inte kan kopieras eller hackas
- Överväg så kallade "transparent"-läsare som gör det möjligt att från systemet administrera all information som rör sig i systemet så att läsaren inte behandlar informationen självständigt.
- Välj det säkra OSDP v2 som dataöverföringsprotokoll

TILL ETT GAMMALT WIEGAND-SYSTEM DÄR INFORMATIONEN GÅR OKRYPTERAD KAN DU LÄGGA TILL:

- MIFARE® DESFire-läsare och taggar som är skyddade med kryptering
- En modul eller programvara för dekryptering till systemets kontrollenhet

IDESCO ÄR EXPERT på RFID-teknik med 30 års erfarenhet. Våra produkter utgörs av RFID-läsare och -taggar, kontrollenheter som styr systemen samt pekterminaler innehållande RFID-läsare. Våra produkter samlar in information och höjer säkerheten i olika slags tillämpningar inom passerkontroll, fordonsidentifiering och logistik.

Vi deltar på SECTECH-mässan i Stockholm 19-20 november. Besök oss och lär dig mer om säkerhet för passersystem.

Mer om Idesco RFID-läsare: www.idesco.fi/sv

Hasse Aro

"Det blev en minst sagt omtumlande start på hösten"

I Malmö sköts en småbarnsmamma och läkare till döds, när hon och hennes sambo attackerades av två eller fler unga män.

Enligt uppgift ska först mannen, som bar parets spädbarn, beskjutits. Han släpper barnet och springer därifrån. Då ska gärningsmännen riktat sina vapen mot kvinnan och skjutit ihjäl henne. Allt pekar på att det inte var ett miss-tag, de siktade verkligen på henne.

I Vällingby i Stockholm dör en 18-årig kvinna när lägenheten hon befinner sig i beskjuts med automatvapen.

Två kvinnor döda på mindre än en vecka. Två kvinnor som själva inte kopplas till gängkriminalitet, men båda var tillsammans med män som var kända av polisen, för att uttrycka sig försiktigt.

SÅ TOGS DÅ GANGSTERKRIGET UPP EN

nivå. Ett gangsterkrig som pågått länge, och som myndigheterna tycks förlorat kontrollen över. De som vill lugna oss berättar att antalet våldsdödande inte ökat. Att statistiken ligger på samma nivå som den gjort i mer än tio år.

Och det är sant. Men sanningen kan ibland behöva nyanseras. De mord som inte är gangsterrelaterade har faktiskt sjunkit. Fyllemord, kvinnomord, barnamord

har minskat år för år. I

Sverige som i resten av Västeuropa.

Men i samma grad har gangstermorden ökat. Utan gangsters hade vi haft en markant nedgång av antalet våldsdödande i Sverige. Men skjutningarna gör att vi ligger

på samma antal dödade. Och Sverige är värst i Europa. I förhållande till folkmängden inträffar det absolut mest skjutningar i Sverige. Fler än i Tyskland, Frankrike och Danmark. Fler än i vilket jämförbart land som helst.

Och då pratar vi inte bara skjutningar, 2019 har också blivit ett rekordår för sprängningar på olika platser. Främst i Malmö. Men även Linköping har skakats av uppmärksammade bombdåd.

Vi ligger risigt till. Och värre kommer det att bli. En trend som oroar polisen är att gärningsmännen blir allt yngre. Småkillar utan förmåga till konsekvenstänkande och empati som utnyttjas av de äldre. Som måste utföra dåd för att betala någon imaginär skuld, eller för att komma in i gänget, eller bara för att de kan.

UTVECKLINGEN HAR FÖRSTÅS INTE GÅTT

våra politiker förbi. Moderaterna sätter ihop en 12-punkters lista. Socialdemokraterna anklagar överklassungdomarnas narkotikafestande som orsak till gangstervåldet.

Alla slår varandra i budgivningen om hur många nya poliser det måste till.

Men i mina öron är det bara ord. Jag har hittills inte sett ett enda seriöst och tillräckligt omfattande initiativ för att kunna komma åt utvecklingen i stort.

Specialsatsningar har gjorts. I Botkyrka. I Uppsala och på andra platser. Visst, mer poliser syns på gatorna och fler personer grips.

Men skjutningarna fortsätter. Och sprängningarna, hoten, misshandeln.

Ingenting som polisen eller politikerna hittills gjort har haft någon avgörande effekt. Så enkelt är det. Ändå går det att stoppa den här typen av brottslighet. Att knäcka gängen.

I New York fixade man det redan på 90-ta-

let. Från att vara en av de mest utsatta platserna i världen, blev stan en av de lugnaste.

Jag kommer ihåg när jag var där första gången 1984. Vår värdinna gav oss en karta över stan, där hon markerat vilka områden vi inte skulle besöka. I en del kunde man gå på dagen, men inte natten. I andra, till exempel Harlem, kunde man inte gå alls.

På 2000-talet promenerade jag med mina barn just i Harlem.

Även i Danmark har polisen lyckats få ner brottsligheten. I Tyskland har den aldrig tillåtit öka. Och dessa exempel visar att det inte handlar om att förändra sociala strukturer som tar generationer att genomföra. Det går att få ner våldet. Det går att knäcka gangstrarna. Och det går att göra det på några år.

ETT TIPS. BÖRJA MED NARKOTIKAN.

Alla uppgifter tyder på att knarket ligger bakom en stor del av gangsterkonflikterna. Så tuffare tag mot langarna, kanske. Istället som nu när HD genomför straffrabatt på narkotikabrott. Vilket lett till att skjutningarna fördubblats. Jag säger inte att sambandet är glasklart, men det kan heller inte ignoreras. I kölvattnet av alla skjutningar, alla mord, alla sprängningar finns det cyniker som tycker att gangsterkriget egentligen inte är något problem för gemene man. "De skjuter ju bara varandra."

Säg det till 4-åriga Luna som dog av en bilbomb. Säg det till 8-åriga Yuusuf som sprängdes av en handgranat. Säg det till minst tio andra personer som alla varit oskyldiga offer.

Gangsterkriget är inte ett begränsat problem. Det berör oss alla.

Så nu skulle det vara befriande med ett enda politiskt förslag som kan göra skillnad. Kanske en nationell kriskommitté?

PRISBELÖNT PROGRAMLEDARE

Namn: Hans-Göran Aro.

Född: 8 september 1957.

Familj: Fru, fyra barn.

Bor: Stockholm (uppvuxen i Tumba).

Karriär: Började på lokalradion, följt av Radio Stockholm där han jobbade som reporter, nyhetsredaktör och programledare för *Stockholm Direkt*. Programledare för SVTs *Trekvart* och därefter för TV3s *Efterlyst* i drygt 20 år. Har även arbetat med andra program för TV3 och *Krimkvar-*

ten för TV4. Under det senaste året har han varit tillbaka i TV-rutan med *Efterlyst* i TV3. Under hösten 2019 startar *Krimtorsdag* med *Efterlyst* och TV3 *Dokumentär* på NENT Groups TV3, Viaplay och Viaplay.

Hobby: Att resa.

Utmärkelser: Flerfaldigt Kristallen-belönad. Två gånger som "Årets manliga programledare", en gång som producent för Expedition Robinson, samt mottagit var sin Kristall för *Efterlyst* och *Stalker*.

En intensiv tid för SäkerhetsBranschen!

DEN FÖRSTA DELEN AV 2019

har varit en intensiv tid för SäkerhetsBranschen. Våren inleddes med föreningens stora Branschdag, där över 200 säkerhetsproffs samlades för nätverkande, branschnyheter och föredrag av bland annat Polisens utvecklingschef Anders Hall och Kustbevakningens generaldirektör Therese Mattsson. Under det formella årsmötet tackades föreningens tidigare ordförande Björn Eriksson av, och en ny ordförande valdes in: Kettill Stenberg.

SOMMAREN INLEDDES SEDAN

med Almedalsveckan, där föreningen anordnade fem debatter, alla med fokus på hur vi skapar ett säkrare och tryggare samhälle. Bland deltagarna fanns bland andra MSB:s generaldirektör, representanter från Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten och Säkerhetspolisen, samt inrikesministern, som inledde debatten med att konstatera att säkerhetsfrågan är en av vår tids viktigaste frågor.

I SEPTEMBER FORTSATTE VI

vårt arbete för opinionsbildning och representation av medlemmarna genom att delta på mässan Säkerhet i Göteborg. Bland annat modererade föreningen debatter om hur den privata sektorn kan komplettera polisen – både vad gäller personal och teknik, psykologiskt försvar mot informationspåverkan och hur vi ska bemöta de nya hotbilder som följer med en förändrad omvärld.

VI PÅ SÄKERHETSBRANSCHEN

ser nu fram emot en lika givande och intensiv höst. Först ut är Sectech i Stockholm där du är välkommen att besöka oss i monter 03:92 där du kan träffa branschkollegor och få det senaste från föreningen och branschen. Vi är nu även i full gång med planeringen inför nästa års Branschdag, som kommer att bjuda på något alldeles extra. Redan nu kan ni boka in den 23 april i era kalendrar, så hoppas jag att vi ses där!

JOAKIM SÖDERSTRÖM
VD, SÄKERHETSBRANSCHEN

www.prodib.se

Nycklar | Maskiner | Hänglås | Låsprodukter

RED REKORD

Halvautomatisk nyckelmaskin i proffsklassen för cylinder och bilämnen. Utrustad med fyrsidiga backar, modern ergonomisk design och chassi i aluminium. Micrometerjusterbar sökare, säkerhetsspärr på vaggan.

OMNIA

Nyckelmaskin för tillhållar och kassaskåpsnycklar. Innovativ design ger ett flertal nya smarta funktioner. Denna variant klarar även av att köra spår på sidan av nycklarna.

BRAVO W-MAX

Halvautomatisk nyckelmaskin med diamantfräs för cylinder och bilnycklar. Tekniskt avancerad med säkerhetsspärr på vaggan, vändbara backar, fjäderbelastad vagg samt kolfiber borste. Maskinen är utrustad med en digital kalibreringsdisplay.

Robert och Thomas

De visar att den lokala låsproduktionen visst kan blomma

Medan många andra svenska låstillverkare flyttar sin produktion till andra länder har Anchor Lås valt att fortsätta producera och utveckla sina produkter lokalt i Eskilstuna. De är idag i princip den enda svenska hänglåstillverkaren som fortfarande har inhemsk produktion. Ett koncept som visat sig fungera väldigt väl.

Sedan många decennier tillbaka har den gamla järnfabriken Anchorverken i Eskilstuna varit säte för bland annat låsproduktion. När fabriken på 80-talet delades upp tog fyra delägare över. Den siste gick i pension 2012. Samma år köpte Thomas Eriksson bolaget och året efter gjorde Robert Fredriksson honom sällskap. Tillsammans äger och driver de bolaget som även idag går under namnet Anchor Lås.

Det var när Thomas och Robert jobbade på ASSA som de blev vänner. När ASSA sedan flyttade produktionen utomlands kände de båda att det skulle vara en utmaning att faktiskt fortsätta med lokal låsproduktion i någon form. Sagt och gjort, med undantag för några anställningar däremellan, bestämde de sig för att bli egna. Kärnan i Anchor Lås är att produkterna utvecklas och tillverkas lokalt i fabriken i Eskilstuna, man samarbetar dessutom mestadels med lokala svenska leverantörer. Allt geografiskt nära med andra ord.

- Det är lite lustigt att vi är de enda som fortfarande tillverkar våra hänglås i Sverige, med tanke på att intresset för när- och lokalproducerat verkligen blivit en trend de senaste åren, säger Thomas och fortsätter: Vi ville ta fasta på det ur ett miljöperspektiv också, hållbarhet är viktigt.

Anställa fler med lokal produktion

Med en lokalproduktion slipper man de långa transporterna i containrar från Kina, som tyvärr inte tillhör till ovanligheterna för svenska företag idag.

- Även den sociala aspekten har varit viktigt för oss, säger Robert och tillägger: Genom att tillverka allt här i Eskilstuna har

vi kunnat anställa fler personer i vår fabrik. I dagsläget är vi hela 14 anställda och bara i år har vi hittills nyanställt tre personer.

Det är också mycket den gamla byggnadens omfattande industrihistoria som gjort det möjligt för Anchor Lås att ha all produktion i de egna lokalerna.

- På 70- och 80-talet var man stora på att göra dörrstängare här, förklarar Thomas. Och år 1972 producerade man hela 720 000 hänglås här, det är verkligen jättemycket.

Tillverkar även åt andra

Förutom att tillverka sina produkter i Sverige handlar Anchor Lås affärskoncept om att ha en bred portfölj och Thomas Eriksson förklarar det med att man står på två ben.

- Vårt varumärkes fokus är såklart de klassade Anchor Lås-märkta hänglåsen, men sedan tillverkar vi även lås åt andra tillverkare och utvecklar även produkter för andra cylindertillverkare.

- När vi startade 2013 hade vi två externa cylindertillverkare vi samarbetade med, idag har vi 13. Det är allt från bolag i Europa till Sydafrika, fyller Robert i.

Genom att tillverka åt andra växer Anchor Lås. Förra året var exportförsäljningen större

än försäljningen av de egna produkterna. Att man dessutom har som mål att skapa de bästa klassade hänglås i världen gör man ingen hemlighet av.

- Kärnan för våra produkter har redan från början varit att de ska vara låssmedsvänliga. Många hänglås kan vara svåra att montera i vissa cylindrar, därför ville vi att våra lås skulle funka med vilken cylindertyp som helst, säger Thomas.

Studie hur låsen klarade sig

Eftersom många hänglås sätts upp utomhus är det viktigt att de är motståndskraftiga mot väder och vind, därför har man också haft fokus på ytbehandlingen.

- Ett hänglås ska kunna hänga ute i tjugo år och även om det blir rostigt måste det fungera, vi ville därför se till att våra hänglås skulle ha den bästa ytbehandlingen, säger Robert.

För att nå denna vision gjorde man en grundlig studie där man tittade på olika hänglås och hur de klarade av att stå emot naturens krafter.

- Studien resulterade i att vi faktiskt ändrade vår ytbehandling, säger Robert som också framhäver att det som kännetecknar deras lås ute hos kunderna är att de är just monteringsvänliga med hög prestanda och säkerhet.

Bytte till sfäriskt kulsäte

Att nörda ner sig i lås är helt enkelt något Thomas och Robert brinner för och det var också därför man snöade in på kulsätet i låsen, förklarar man. Allt för att hela tiden utveckla och förbättra sina produkter.

- Där det tidigare varit ett rakskuret kulsäte har vi nu ett sfäriskt, det innebär att man inte kan vicka av låset på kulsätet, säger

Thomas med stor entusiasm samtidigt som han visar skillnaden på de olika kulsätena.

Jobbar hårt för framgångarna

Den utveckling som sker av de egna låsen kan de också erbjuda som OEM-kunder, vilket är en stor fördel för företaget menar Thomas. Sedan 2013 har Anchor Lås tredubblat sin omsättning och målet är att växa ytterligare som företag. Både Thomas och Robert menar att de har sin personal, som jobbar hårt, att tacka för de fina framgångarna.

- Exporten växer enormt och det är glädjande som ett led i att bli bäst på att göra klassade hänglås. Vi ser en stor potential i att man runt om i världen har höjt kraven på infrastruktur och att man då även höjer säkerheten, säger Thomas och tillägger: Där ligger Anchor Lås väldigt bra till och vi ser därför stora tillväxtmöjligheter.

- Ett stort projekt vi har just nu arbetar med är till exempel att vi säkrar upp något som heter Scottish Power Energy Networks

som är motsvarigheten till svenska Vattenkraft.

Vill vara bäst på mekaniska lås

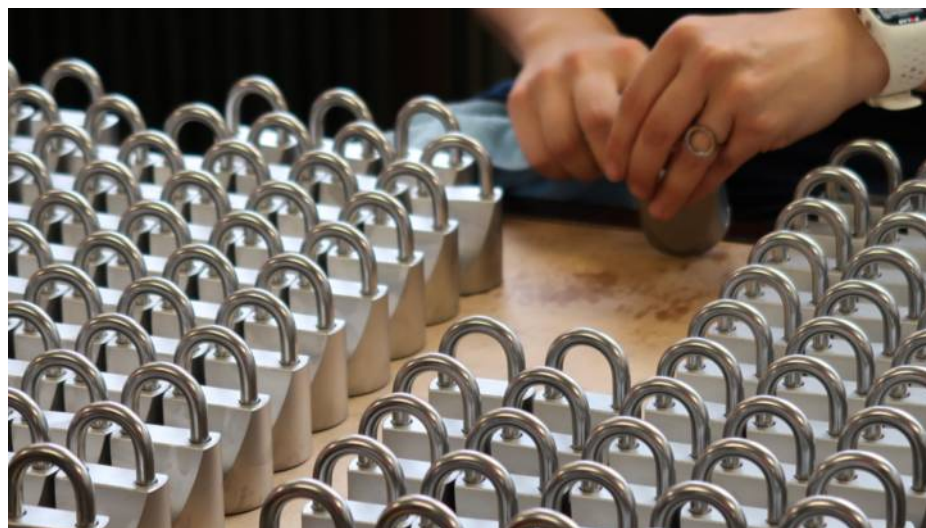
Även om det ser ljust ut har även Anchor Lås framtida utmaningar som de rustar inför redan i detta nu. Den kanske redan nu pågående övergången från mekaniska till elektroniska lås tar man dock med en klackspark.

- Många av våra kunder har elektroniska lås och eftersom vi inte vill konkurrera med dem kommer vi själva inte att tillverka elektroniska lås, berättar Robert och fortsätter: I stället är vårt mål att vi ska bli bäst på de mekaniska låsen, för även om de elektroniska låsen blir fler tror vi inte att efterfrågan på de mekaniska kommer bli mindre.

Flera överger elektroniska lås

Förutom klassade hänglås har man också specialiserat sig på skåpslås, främst till skolor, och nyligen har man arbetat med en större skola där man valt att överge de elektroniska låslösningarna i skåpen till förmån för de mekaniska, detta eftersom det andra alternativet helt enkelt blivit för dyrt. Produktionen går med andra ord varm och för Anchor Lås ligger därmed snarare utmaningarna på hemmaplan. Ska man växa måste man producera mer och då krävs också mer plats.

- Vi har en begränsad yta idag och kommer behöva rodda om i produktionen för att hinna med. Vi kommer även behöva nya maskiner, så mycket handlar om logistiklösningar och om att automatisera mer. Och det är utmaningar som vi ser framemot med stor glädje, säger Thomas slutligen. ■

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND

FOTO: VICTORIA E. KISS NYLUND & ANCHOR LÅS

"Vi kan erbjuda mer än vad varje bolag kan var för sig"

För drygt ett år sedan tillträdde Mikael Norlander rollen som VD på Prosero Security Group. Företaget har med sin decentraliserade affärsmodell och annorlunda koncept rönt framgångar i säkerhetsbranschen.

– Våra kunder och våra anställda älskar vår modell, men den passar inte alla bolag i branschen, säger Mikael Norlander.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND
FOTO: PROSERO

Han är uppvuxen i Småland och utbildad ekonom. För tjugo år sedan flyttade han till Stockholm och har blivit kvar sedan dess. Jobbet som investeringsansvarig och konsult för olika företag har tidigare tagit honom till både Indien och USA. I Sverige har han arbetat med Arcus, Bisnode, Gudrun Sjödén och Haglöfs, för att nämna några. Att arbeta med företag som drivs framåt genom förvärv av mindre bolag och att i sin tur få dessa att blomma i en större grupp - vilket också i grova drag är Proseros affärsmodell - är inget nytt för Mikael.

- En modell där dotterbolagens VD-ar är delägare och fokus ligger på individens drivkraft, är något jag tror starkt på. Det var också därför jag tackade ja till jobbet som VD för Prosero. Jag tror på koncerner som är uppdelade i små enheter som kan dra nytta av varandra.

Kunniga medarbetare

Men framförallt menar Mikael att det var människorna som lockade honom till Prosero.

- För mig börjar och slutar allt med människan, särskilt i en tjänsteverksamhet. På Prosero märkte jag snabbt att alla är genuina och verkligen lever för det de arbetar med. Samtidigt är våra medarbetare ödmjuka och yrkesmässigt väldigt kunniga inom sina områden. Det finns en ständig drivkraft att alltid göra det bästa för kunden, säger Mikael och tillägger: En drivkraft jag tror att man har och får när man varit egenföretagare. Det är den drivkraften vi vill vårda och vidareutveckla.

Är 29 bolag idag

Proseros vision är kanske inte lika unik som affärsmodellen, men nog lika given. Visionen är att vara kundernas självklara partner när det kommer till säkerhet och trygghet.

- Förutom det är vårt mål att bli lite bättre varje dag. Det gäller så väl den service som vi ger våra kunder som de

resultat vi genererar. Vi måste hela tiden utvecklas för att vara relevanta men utan några tvära omkastningar. Vi ska ha självförtroende i det vi gör helt enkelt.

Idag finns det 29 bolag inom Prosero Security Group och totalt är man 490 medarbetare på 38 olika platser i Sverige och Norge. Grundidén är att i en gemensam plattform förena det mindre företags snabbhet med den stora säkerhetsgruppens trygghet.

- Genom att vara en del av Prosero kan våra företag bibehålla en nära, personlig relation med sina kunder och samtidigt erbjuda den stora organisationens trygghet och konkurrenskraft. Är man entreprenör eller VD för ett mindre till mellanstort bolag i säkerhetsbranschen och har ambitionen att vidareutveckla det bolaget, då ska det inte finnas någon bättre stans att göra det än hos oss i Prosero, förtydligar Mikael.

Små bolag syns lika mycket

Bolagen inom koncernen har en gemensam plattform för inköp, erfarenhetsutbyten, specialkompetenser och finansiering.

- Vi får tydliga ekonomiska fördelar av att vara en grupp. Samtidigt är det som ett erfarenhetsutbyte mellan likasinnade. Vi har också en kultur där vi samarbetar, idag händer det så mycket i både branschen och samhället att det är viktigt att vi går samman för att alltid kunna leverera de bästa helhetslösningarna till våra kunder, förklarar Mikael.

Vidare konstaterar han att Proseros bolag idag kan erbjuda mer än vad varje bolag tidigare kunde var för sig - och det är den stora styrkan i Proseros affärsmodell menar han, att även det lilla bolaget syns på samma villkor som det stora.

- Tillsammans kan de olika bolagen erbjuda ett komplett sortiment av tjänster och produkter, till exempel kan vi erbjuda en kombinerad helhetslösning med allt från lås, larm

och brand, det gör att flera av våra bolag kan ta affärer de inte kunde tidigare.

Modellen passar inte alla

Det råder ingen tvekan om att Mikael är övertygad om Proseros modell och framgångarna talar givetvis för sig själva, men om han ändå ska vaska fram någon nackdel är det affärsmodellen som blir måltavla.

- Vår modell passar inte alla bolag och individer i branschen. Vissa är mer intresserade av en helintegrerad modell med ett bolag och olika avdelningar som alla har ett gemensamt produkt erbjudande. Det kan uppfattas bekvämt att få mer serverat från ett centralt huvudkontor, konstaterar Mikael och tillägger: Då passar inte Prosero för så funkar inte vi. Hos oss har varje bolag, VD och medarbetare ett större självbestämmande och de förväntas också ta ett större ansvar.

Prosero har en liten central organisation och mycket måste dotterbolagen ta hand om själva, men det är också det som är poängen. De bolag som ingår i Prosero har företagsledare som hela tiden vill vässa sig, men tillsammans med andra.

Hälften 70- och 80-talister

En framtida utmaning för Prosero menar Mikael liknar den utmaning som branschen generellt står inför - att fylla på med kompetens, en jakt som sträcker sig över alla nivåer.

- Vi tycker att övergången mellan de 40- och 50-talister som startat bolag i branschen och nu ska ta ett steg tillbaka är en spännande utmaning. För oss är det viktigt att de som kommer in och tar över ett VD-skap i något av våra bolag tidigt får känna att det är roligt och utvecklande och att det går att kombinera med ett familjeliv. Några sådana hinder finns inte längre. Redan idag är fler än hälften av våra VD-ar födda på 70- och 80-talet.

Hitta rätt takt i utvecklingen

Slutligen pekar Mikael på en annan utmaning, den som handlar om att hänga med och hitta rätt balans och takt i utvecklingen.

- Vi vill hela tiden framåt men vi får inte vara snabbare än att kunderna hänger med. Det är viktigt att vi även framöver hittar rätt balans mellan IT, elektronik och mekanik, påpekar Mikael.

För hans egen del som VD för Prosero är utmaningen som han jobbar med mest också det som är roligast förklarar han. Det handlar om att hitta ett angreppssätt, en tonalitet och ett sätt att vara ut mot bolagen, medarbetarna och verksamhetscheferna så att alla kan känna att de får vara sig själva, att de är stimulerade och att de känner sig både utmanade och trygga.

- Det går inte att tvinga in människor i en mall tror jag, utan det handlar om att utnyttja och maximera den potential som finns hos respektive individ och växa med deras styrkor mer än att försöka kompensera för deras brister.

Balans med andra VD-ar

Att hitta den balansen tillsammans med 29 andra VD-ar är något Mikael jobbar med varje dag.

- Jag försöker ta vara på entreprenörs- och affärsmannaskapet som finns i våra bolag. Får ledarna rätt förutsättningar att själva gripa efter möjligheterna och jobba med varandra mellan bolagen, ja då har vi 29 personer som affärsutvecklar tillsammans med sina team istället för som det brukar vara, två personer som sitter centralt och levererar ut färdiga paket som kanske ingen vill ha, konstaterar Mikael avslutningsvis. ■

TEXT: CLAES-GÖRAN HANBERG
FOTO: INTERNETSTIFTELSEN

FOTO: INTERNETSTIFTELSEN

Hur vill du beskriva det smarta (uppkopplade) hemmet?

melser eller lagstiftning för att öka säkerheten.

–Det finns tyvärr väldigt få företag som använder säkerhet som ett försäljningsargument för sina uppkopplade enheter. Det måste vi ändra på, slår hon fast.

Ett hot mot integriteten

Det smarta hemmet kan hota integriteten.

–Varje smart pryl samlar in stora mängder data som sammantaget kan ge en detaljerad bild av hur ett hushåll lever. Det är en guldgruva för företag som vill göra riktad reklam. Den data de samlar in om dig kan vara mycket känslig. Det är därför viktigt att veta vad som händer med den. Kommer företagen att använda den själva eller tänker de sälja den vidare? Datahanteringen regleras i den europeiska dataskyddsregleringen, GDPR, som trädde i kraft i maj 2018. Men det är svårt för leverantörerna att alltid leva upp till kraven i GDPR, menar Anne-Marie Eklund Löwinder.

"Storebror" lägger pussel

Ju mer data som samlas in, desto mer kan analyseras. Och desto mer känslig information kan skapas, till exempel om en persons svagheter och brister.

–Den samlade informationsmängden från alla uppkopplade enheter möjliggör en detaljerad kartläggning av användarna. Sensorer kan samla in uppgifter som var för sig inte är känsliga. Men i kombination med data från andra källor kan man få information om personens hälsa, ekonomi och olika vanor. Ett exempel är att uppgifter om puls och andning gör det möjligt att dra slutsatser om alkoholintag eller om en person använt heroin eller kokain, berättar Anne-Marie Eklund Löwinder.

Etiskt och rättsligt är - menar hon - den här typen av datainsamling ett gränsfall till ett intrång i individens personliga integritet.

–Frågan vi bör ställa oss är om effektiviseringen av vardagliga

handlingar verkligen väger tyngre än skyddet av den personliga integriteten? Det är en fråga som blivit skrämmande aktuell efter Facebook-Cambridge Analytica-affären. Där läckte 87 miljoner användares information ut och användes i politiska syften, berättar Anne-Marie Eklund Löwinder.

Redovisning av smarta prylar

Vem får tillgång till datan när folk flyttar från ett smart hem till ett annat eller byter bil? Då ska inbyggd teknik överlämnas och den nya ägaren eller hyresgästen måste, för att känna sig trygg, ta reda på vilka data som samlas in och vart den tar vägen. Vilket ansvar har bostadsföretag, bilförsäljare och andra för att gammal data raderas? Först måste vi givetvis ta reda på vilka prylar som sitter i huset eller bilen.

–Lösningen på problemet kan vara en redovisning (dokumentation) av hemmets smarta prylar och deras bäst-före-datum när man köper och säljer bilar, hus och lägenheter, menar Anne-Marie Eklund Löwinder.

I takt med att intresset för IoT (Internet of The Things) ökar dyker det upp allt fler leverantörer av smarta prylar på marknaden.

–Marknaden fylls med aktörer som inte tar säkerheten på allvar och Internet fylls med smarta prylar som är sårbara. Det är en risk för konsumenten, eftersom uppkopplade prylar i hemmet kan läcka känslig information. De kan också vara en väg in i användarens nätverk för en angripare, säger Anne-Marie Eklund Löwinder.

Efterlyser standarder

Hon menar att konsumenten måste få sakkunnig hjälp, inte minst när det gäller säkerhetsfunktionerna i det smarta hemmet:

–Det måste tas fram branschstandarder kring säkerheten. Om en produkt inte längre får säkerhetsuppdateringar ska man byta ut den då? Vilken är den tekniska

Anne-Marie Eklund Löwinder tar på sig VR-glasögonen. Kanske ser hon en virtuell bild av det smarta hemmet?

livslängden för "IoT-prylarna", det vill säga de enheter som ingår i det smarta hemmet? Det måste framgå av branschstandarderna, menar Anne-Marie Eklund Löwinder. IT-säkerheten är

förvisso mycket viktig men glöm heller inte det fysiska skyddet. Så välj dörrar och fönster som är svårforcerade. Ingen kedja är starkare än sin svagaste länk. ■

Så blir ditt smarta hem säkrare:

1. Köp från en pålitlig leverantör

Välj en leverantör som tar säkerheten på allvar. Många slarvar med att tillhandahålla säkerhetsuppdateringar till redan levererade enheter. Undersök därför om leverantören gör regelbundna säkerhetsuppdateringar och om det är lätt att installera dem.

2. Byt lösenord på enheten

Många IoT-prylar levereras med ett standardlösenord. Det vet en angripare ofta om. Byt därför ut lösenordet direkt till något mera svårknäckt.

3. Håll koll på uppdateringar

När du har installerat en enhet är det viktigt att ha koll på när nya uppdateringar släpps och att leverantören fortfarande underhåller enheten. Oftast brukar uppdateringarna annonseras på leverantörens hemsida eller via en mejllista.

4. Sätt upp ett separat nätverk

Genom att sätta upp ett separat nätverkssegment för smarta prylar, skilt från annat du använder nätet till, kan konsekvenserna av eventuella dataintrång minskas.

The key to success is trust

ABLOY® PROTEC²

Smart, resursbesparande och möjlig att använda överallt - på kontoret eller inom industrin till dörren, skåpet, hänglåset, låsapplikationen. Kan väderskyddas och EX klassas, uppdateras enkelt via mobilen. Batteritid upp till 5 år.

PROTEC² – double checked security

www.abloy.se

Nyheter i korthet

PRODUKTNYTT

Patentsökt slutblecksförstärkare förhindrar sprucken dörrkarm

■ Det patentsökta förstärkningsbehöret Secrebar – Security Reinforcement Bar – från Aperitilis Doors samnyttjar karmskruvarnas sammanlagda kapacitet för att öka hållfastheten i slutbleckets montering på inåtgående kontors- och lärosals-dörrar. På så sätt klarar dörrkarmen att stå emot de intermittenta krafter som exempelvis sparkar utgör.

Secrebar förstärker slutbleckets infästning på ett enkelt och effektivt sätt. Produkten har framtagits i första hand för att

förhindra att dörrar som under inbrott blir utsatta för sparkar eller brytjärn ska resultera i en sprucken dörrkarm. Effekten av den kraft som dörrarna då utsätts för gör att dörrkarmen spricker i en längsgående remsa.

Med hjälp av Secrebar och dess förmåga att förstärka slutblecket förhindras dörrkarmen från att spricka. Montering är mycket enkel och Secrebar krockas i karmskruvarna och fixeras mot dörrkarmen med hjälp av kilar. All information om produkten och detaljer om hur den installeras finns hos tillverkaren.

FÖRVÄRV

Salto Systems förvärvar Conlan Aps

■ Som en del i sin tillväxtstrategi förvärvar Salto Systems Conlan Aps. Företaget är specialiserade och certifierade leverantörer av passerkon-

trollprodukter, främst för den nordiska marknaden. Med förvärvet vill Salto Systems göra sin produktportfölj än mer konkurrenskraftig på den nordiska marknaden. Tanken är att Conlan Aps skall vara integrerade i Salto Systems nordiska organisation i december 2019.

Teamet från Salto Systems och Conlan Aps

NY ÄGARE AB Norrskydd

■ Det familjeägda Investmentbolaget Ekström Invest går in som enskilt största ägare i AB Norrskydd genom en riktad nyemission.

Norrskydd har under de senaste åren varit inriktad på tillväxt och samgåendeprocesser med ett antal liknande aktörer i Norrland inom branschen lås, larm, passerkontroll, övervak-

ningssystem och relaterade tjänster. Bolaget finns nu med egna kontor och serviceorganisationer i Örnsköldsvik, Umeå, Lycksele och Piteå. Per Jonasson med familj äger sedan tidigare bolaget.

- Med Ekström Invest som ny delägare ökar vår förmåga att bredda vårt tjänsteutbud och bli en helhetsleverantör med stark geografisk täckning i Norrland. Med deras erfarenhet skapas även goda förutsättningar för ytterligare etableringar, säger Per Jonasson

FUSION

Begelås fusioneras

AB BEGELÅS

■ Under sommaren blev SLR:s medlemsföretag Begelås i Stockholm en del av Axlås Solidlås, vilka sedan tidigare är en del av Prosero Security Group. I samband med fusionen mellan Begelås och Axlås Solidlås har man även utökat personalstyrkan samt flyttat in i nyrenoverade lokaler på Västmannagatan 31 i Stockholm.

UNIK GARANTI

Certego erbjuder 10 års garanti på låssystem

■ För en tid sedan meddelade Certego att man som ensam leverantör på marknaden nu ska erbjuda tio års garanti på låssystem. Tioårsgarantin gäller det kopieringsskyddade låssystemet Neptun från Assa Abloy där samma nyckel kan användas i allt från entrédörrar, lägenhetsdörrar och fastighetsboxar till soprum.

Garantierbudandet gäller för flerbostadsfastigheter och vid tecknande av serviceavtal. "Som en av de största leverantörerna av låssystem i Sverige har vi sett ett ökat önskemål från våra kunder på längre garantitider. Normalt är garantin 2 år och nu ökar vi den till hela tio år", skriver företaget.

BIREPO[®]

Where security meets intelligence

B-LOCK[®] Containerbom II

Containerbom för säkring av gods och material – låsning på insidan reducerar angreppspunkterna

- Låsning på insidan
- Gångjärns- och skärsäkring
- Användning av säkerhetscylindrar
- Reducerar angreppspunkterna
- Godkända enligt SSF 1051:1 upp till klass 5

Ny SSF Norm ska hjälpa tillverkare, installatörer, kunder och kravställare!

Ar 2015 publicerades den omarbetade normen SSF 3522 "Inbrottskyddande låsenheter för fast montering – Klassning, krav och provning" (även känd som Godkänd Låsenhet).

Omarbetningen bestod i att också få med krav på elektromekaniska och elektroniska egenskaper.

ANLEDNINGEN TILL OMARBETNINGEN var att det lanserats allt fler elektromekaniska och digitala låsprodukter som inte var eller kunde provas och certifieras. Sverige har en tradition av kunniga låssmeder, installatörer, projektörer och kravställare. De har förståelse och vana vid att produkter inom inbrottsäkerhet ska vara provade och certifierade för att visa uppfyllande mot ställda krav för just vår trygghet och säkerhet. Det är viktigt att låsprodukter provas och certifieras för att vara anpassade till aktuell marknad och dess behov.

ETT PROBLEM MED SSF 3522 var att det var svårt att prova kompletta elektromekaniska-, digitala låsenheter samt att det saknades krav på delar som rör uppkoppling mot nätverk och molntjänster. SSF 3522 och dess underliggande normer beskriver provning av varje ingående komponent så som cylinder, låshus och slutbleck. Detta för att det ska vara möjligt att uppnå en komplett låsenhet med olika ingående komponenter av olika fabrikat.

DET BEHÖVDES DÄRFÖR EN NY norm som ställde krav och underlättade provning av de allt vanligare kompletta digitala låsenheter som börjat erbjudas på marknaden.

Ett projekt startades med SEM Group för att se på förutsättningarna för en ny norm. Samarbetet mynnade ut i det vi nu kallar prSSF 3523 Digitala Lås (prSSF betyder att det är ett pågående projekt).

NORMEN prSSF 3523 behövs och kommer att ställa krav på digitala lås enligt samma princip som SSF 3522 Godkänd Låsenhet idag gör. Skillnaden blir att kompletta uppkopplade (molntjänster mm) produkter kommer att beskrivas. Arbetet

har bedrivits i högt tempo under vår och sommar 2019 och planen är nu att under hösten 2019 ha en remissutgåva klar.

KLASSNINGEN AV PRODUKTER enligt prSSF 3523 bygger på egenskaper enligt respektive produkts Europastandard, kompletterat med krav och provning av inbrottskyddande egenskaper samt krav och provning av dyrkning och manipulation, vilka idag saknas i Europastandarderna. prSSF 3523 är framtagen som komplement till komponentstandarder för mekaniska och elektromekaniska lås för att beskriva egenskaper för hela digitala låssystemet.

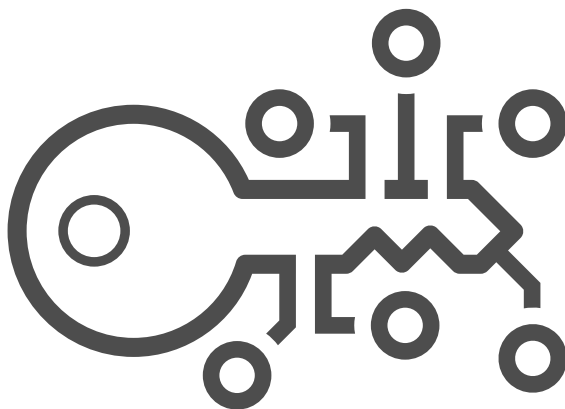
Normen ska göra det enklare för tillverkare, Försäkringsbolag, projektörer, installatörer och kravställare att ta fram bedömningsgrunder och kravställarunderlag.

UNDER 2020 KOMMER EUROPANORMEN EN 16867 Digital Door Locks troligen att publiceras. EN 16867 är den europeiska standard som utgör grunden till prSSF 3523 men den kommer inte att innehålla etablerade svenska svenska/nordiska inbrottskyddskrav.

via exempelvis en app. Digitala låsprodukter som bidrar till bekvämlighet och komfort behöver inte utgöra något säkerhetsproblem. De kan bidra till en säkrare och tryggare vardag då det är enkelt att alltid låsa sin dörr samt upptäcka om man glömt att låsa. Men vi måste både kunna lita på att produkterna fungerar och förstå risker med olika tekniker. Det är då den ger den trygghet och säkerhet som vi eftersträvar.

DE NORMER OCH STANDARDER som gäller i Sverige idag har som utgångspunkt att det ska vara en rimlig nivå på inbrottskyddet. Låsprodukter ska klara mekaniska provningar, så som dyrkning och prov med enkla handverktyg. Det ingår också moment där elektroniken provas, exempelvis hur signalen skyddas mellan nyckel, elektronisk nyckel eller TAG och låscylindern. Detta för att säkerställa att signalen inte ska gå att läsa av, påverkas eller störs ut.

ETT PROVAT OCH CERTIFIERAT LÅS ska ge grundtrygghet i att enheten håller obehöriga ute och att den fungerar som avsett. Nuvarande låsstandarder och normer tillåter dock inte att låset manövreras via mobil eller annat fjärrstyrt media. Med lanseringen av SSF 3523 kommer många frågeställningar och nya tekniska lösningar att kunna verifieras och besvaras. Med rätt produkt på rätt ställe och kravställare som är medvetna om vikten av provade och certifierade produkter ser framtiden ljus ut. Om vi enbart använder de funktioner som låset är provat och certifierat för finns goda förutsättningar för att ett digitalt lås kan göra vår vardag enklare, utan att vi tummar på säkerhet och trygghet.

SKS Kompetenscentrum ska säkra växande personalbehovet i låsbranschen

I dagsläget täcker inte de befintliga utbildningsvägarna för att bli låstekniker det ökande rekryteringsbehovet. SLR får dagligen samtal och mail från låsteknikeraspiranter som undrar hur man bäst utbildar sig till yrket. För att rätt person ska hamna på rätt plats blir själva urvalet avgörande. Något SLR tagit fasta på och därför öppnat det första av fyra kompetenscentrum i landet.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND
FOTO: JESSICA DAHLIN & SLR

Trots många sökanden kanske inte alla har samma goda förutsättningar att ta sig an yrket med allt vad det innebär, menar Thorbjörn Hellman, kompetensförsörjningsansvarig på SLR.

Den bilden delar många av de SLR-företag som genom åren tagit in lärlingar och elever från olika gymnasie- och vuxenutbildningsprogram. Som ett led i arbetet med att stärka upp kompetensen i branschen har SLR därför startat ett slags kompetenscentrum för information om yrket, utbildning och rekrytering,

Ett glatt gäng sitter och arbetar på SKS i Stockholm.

allt under namnet SLR Kompetenscentrum Säkerhet, förkortat SKS.

Stockholm först ut

Idag arbetar tre anställda vid det första SKS som redan öppnat i Stockholm. Man planerar att öppna ytterligare tre centra runt om i landet, modellen skall nämligen fungera regionalt och går allt som det ska öppnar man snart upp SKS även i Skåne, Göteborg och Umeå.

- I fokus står att effektivisera och kvalitetssäkra urvalet, förklarar Thorbjörn och fortsätter:

Idag har till exempel också SLR sitt utbildningskoncept SLR Yrkesintroduktion och även här har vi märkt att det behöver förbättras vad avser rekryteringsförfarandet. Innan SKS hade vi inte något bra sätt att matcha elev med företag.

Med modellen avser SLR inte bara att rekrytera via den egna utbildningen, man vill gärna att fler existerande utbildningsanordnare tar efter, samtidigt som man också vill visa potentiella utbildningsanordnare att det med hjälp av SLR faktiskt inte är särskilt svårt att starta upp en låstekniker-/låsmedsutbildning.

- Med SKS ökar kvalitén på hela utbildningen. Vi blir som en samlad resurs och via SKS kan vi även erbjuda kurser till företagen, berättar Thorbjörn.

"Med SKS ökar kvalitén på hela utbildningen."

Genomför praktiska tester

Hur går då processen på SKS till? En elev kommer in till SKS antingen via en utbildningsanordnare, alltså en kommunal skolhuvudman, via SLR eller genom hantverkslärlingsutbild-

ningen i Leksand. Eftersom SKS ska fungera som en vägledande resurs är man noga med att alla som söker ska få någon typ av informationsintroduktion av yrket, samt erbjudas ett förutskättningsmöte. Om eleven är fortsatt intresserad efter detta första möte går man vidare för att göra några enkla praktiska övningar och genomföra en vandelkontroll på personen.

- När detta genomförs får eleven ett utlåtande från en av våra rekryteringssamordnare. Utlåtandet i sig är ingen värdering eller bedömning, snarare ett objektivt utlåtande för hur väl

man utfört de praktiska testerna, säger Thorbjörn och tillägger: Det är sedan detta skriftliga introduktionsbevis, som man kan kalla det, som eleven visar upp på företaget där man söker plats som lärling. ➤

Vissa kommer sakna handlag

I det här skedet kommer det visa sig om en person har "tummen mitt i handen" och en sådan person kommer ju per automatik kanske inte få det lätt att utbilda sig till yrket, då det i grund och botten är ett hantverksyrke, fastslår Thorbjörn. Men förmodligen vill man inte heller gå vidare om man inte känner att man har fallenhets för yrket, konstaterar han.

SKS förenklar för företagen

Genom den här första introduktionen till låsteknikeryrket, med både erhållen information och genomförda praktiska tester, får också företagen en garanti att personen i fråga som söker lärlingsplats faktiskt har förutsättningarna att lyckas.

- På så sätt är det mycket lättare att ta beslutet att ge en elev chansen än när det är tvärtom, att man inte har en susning om vad eleven har för utgångsläge, säger Thorbjörn.

Just det att inte veta något om eleven har tidigare varit ett faktum som Thorbjörn Hellman tror har fungerat som en bromskloss för många företag som egentligen söker personal, men som inte vågat ta in aspiranten i fråga då det innebär ett högt risktagande att ta in en elev på det sättet.

Thorbjörn berättar vidare att man från SLR:s sida varit ute i lokalföreningarna och berättat för företagen om rekryteringskonceptet SKS.

- Vi har presenterat modellen och konceptet och det har mottagits positivt, på det stora hela känns det som att det finns en positiv anda kring detta. Företagen ser ett stort värde i att de själva får välja den person som ska gå lärling hos dem och vi förenklar den processen.

Rekryteringsamordnare väglleder

En som redan är igång och arbetar som rekryteringsamordnare är Jessica Dahlin. Hon jobbar på SKS i Stockholm som

Jessica Dahlin, rekryteringsamordnare på SKS i Stockholm

öppnade sina portar i början på maj i år och som sagt är först ut av de fyra planerade SKS-centren. Jessicas och de andra rekryteringsamordnarnas roll är att få ut en elev till företaget på LIA eller som lärling och man är också med i hela den processen. Jessica har själv en bakgrund i branschen och började utbilda sig till låssmed redan 2011. I liknande roll som hon har idag började hon arbeta för Praktiska gymnasiet 2014.

- Först fungerade jag

rekryteringsamordnare på SKS kändes självklart för henne.

- Allt som har med låsteknikerutbildningen att göra är väldigt roligt och det är kul att kunna vara med och både vägleda och stötta framtida låstekniker förklarar Jessica.

Alla kan inte bli låstekniker

För sitt arbete framåt tror hon att det är av värde att ge de sökande rätt information om yrket, för de som sedan väljer att gå vidare och utbilda sig blir

det hennes uppgift att ta reda på vilken typ av utbildning som passar eleven i fråga bäst. I vissa fall kommer hon behöva lämna beskedet

att personen i fråga kanske inte lämpar sig att bli just låstekniker.

- Jag är inte främmande för detta moment, ibland händer det att folk hamnar på fel företag och ibland att själva yrket inte

är rätt för dem. Då anser jag att det är en del av utbildningen att faktiskt få veta detta i god tid.

För att bli låssmed eller som yrket framförallt benämns idag: Låstekniker, tror Jessica man måste vara praktiskt lagd redan från början och förutom det menar hon att det är viktigt att man vågar ta för sig, vara nyfiken och att man vill framåt.

- Jag menar att det är viktiga karaktärsdrag för att klara utbildningen, påpekar hon.

Smygstartat i Umeå

I skrivande stund är man faktiskt i färd med att starta upp SKS i Umeå. I dagsläget är det dock ännu bara ett embryo till den verksamhet man i förlängningen planerar där. Thorbjörn förklarar:

- Just nu är det två elever i samarbete med Movant, som ger yrkesutbildningar för vuxna, och en lärare som är igång där. Det är kul att man är igång och vi hoppas att startskottet går för både Skåne och Göteborg snarast, avslutar Thorbjörn. ■

"Ibland händer det att folk hamnar på fel företag och ibland att själva yrket inte är rätt för dem."

som ett stöd till läraren och senare kom jag också att hålla lektioner och kurser i mindre utsträckning, förklarar Jessica Dahlin.

Att hon ville gå in i rollen som

"Tipping points" har fått oss att hamna i detta läge

Under det senaste decenniet har samhällets möjligheter att skapa och upprätthålla säkra och trygga miljöer för medborgare och näringsliv utmanats dramatiskt. En förändrad demografi, växande utanförskapsområden, parallella samhällsstrukturer, kriminella gäng och minskad tillit till grundläggande samhällsfunktioner är några utmaningar.

En relevant fråga är hur vi har hamnat i denna situation. Handlar det om slumpen, otur eller tillfälligheter? Svaret är att situationen är självförvållad, där vi till följd av ett antal beslut och händelser, eller "tipping points", under de senaste 50 åren själva har sett till att vi hamnat i detta allvarliga läge.

DEN FYSISKA UTFORMNINGEN AV BOSTADSOMRÅDEN och problem med anonymitet, bristande social kontroll, brottslighet och otrygghet. Under 1960-talet byggdes på kort tid många nya bostadsområden efter tidens tankar och ideologier. Istället för en mix av funktioner, småskalighet och naturliga mötesplatser byggdes ABC-städer med uppdelade och utspridda arbets-, bostads- och centrumområden. Dessutom skapade trafikseparering- en isolerade stadsenklaver, ödsliga gång- och cykelvägar, samt många återvändsgator och små gränder. Detta har bidragit till att förutsättningarna för brott och otrygghet delvis har byggts in i många bostadsområden.

POLISENS FÖRSTATLIGANDE OCH AVSAKNAD av en lokalt förankrad och närvarande polis. År 1965 förstatligades den tidigare kommunala polisen med konsekvensen att polisens möjligheter att följa och förstå vad som händer i lokalsamhället har minskat. Eftersom kommunerna inte får bedriva en egen polisverksamhet har de succesivt blivit

allt mer sårbara när brottsligheten har brett ut sig. Problemen förvärras ytterligare av att kommunerna i dagsläget inte har något lagstadgat krav att förebygga brott.

ETT DELAT ANSVAR FÖR BROTTsutredningsverksamheten och effektivitetsförluster. Ända sedan förstatligandet, då landsfiskalens arbetsuppgifter som polischef, åklagare och kronofogde delades upp

i tre olika myndigheter, har det funnits problem med frågor som rör ansvarsfördelning och samverkan. Exempelvis har åklagaren ett helhetsansvar för förundersökningen men saknar befogenheter att disponera över utredningsresurserna, som ligger hos polisen. Åklagaren har inte heller något personalsvar för de poliser som genomför förundersökningsåtgärderna. Trots detta har åklagaren ett ansvar för att de resurser som polisen ställer till förfogande används på ett riktigt sätt.

EN NY TYP AV GÄNGBROTSLIGHET OCH EN TYSTNADSKULTUR. I slutet av 1980-talet fick den moderna gängbrottsligheten med så kallade motorcykelgäng fäste i Skåne utan att myndigheterna kunde tränga tillbaka dem. I dess spår följde en ny sorts "tystnadskultur" där brottsdrabbade och vittnen inte alltid vågar berätta om sina upplevelser. Dessa problem har blivit än mer påtagliga med dagens gängbrottslighet och diskussioner om behov av t.ex. kronvittnen, anonyma vittnen m.m.

NÄRPOLISREFORMENS MISSLYCKANDE och en fjärrpolis. En annan bidragande orsak

till den situation och de utmaningar som finns idag kan spåras tillbaka till början av 1990-talet och närpolisreformens misslyckande. Trots ambitionerna om en mer lokalt närvarande polis och ett tydligare fokus på att förebygga och förhindra brott kom satsningen att misslyckas, med konsekvensen att polisen ytterligare fjärrat sig från kommunerna.

EN MISSLYCKAD NARKOTIKAPOLITIK och ett överflöd av narkotika. Till detta kommer en misslyckad narkotikapolitik med konsekvenser i form ett omfattande narkotikamissbruk, ett stort antal öppna drogscener, organiserad brottslighet samt höga dödstal i narkotikarelaterade sjukdomar och enormt mänskligt lidande.

Polisreformerings misslyckande och ett maktvakuum som fyllts av kriminella gäng. Ytterligare en bidragande orsak till situationen är polisreformen år 2015, då de 21 fristående länsmyndigheterna slogs ihop till en nationell polismyndighet. Konsekvensen har blivit att polisen fjärrat sig ytterligare från medborgarna. I dess spår har det uppstått ett maktvakuum som fyllts av kriminella gäng.

MIGRATIONSKRISEN OCH STORA UTMANINGAR för kommunerna. År 2015 tog Sveriges kommuner på kort tid emot närmare 163 000 asylsökande. Det medförde stora praktiska och ekonomiska utmaningar när frågor som rörde boende, skolgång och arbete skulle hanteras vid sidan av alla andra arbetsuppgifter. Detta har tvingat många kommuner att prioritera bland sina arbetsuppgifter, vilket bl.a. fått negativa effekter på det brottsförebyggande arbetet.

SAMMANTAGET ÄR DET ALLTSÅ INGEN SLUMP, otur eller tillfällighet som gjort att brottsligheten och otryggheten är ett av vår tids största samhällsproblem. Det positiva i sammanhanget är att det fortfarande går att göra någonting åt situationen, även om det självklart hade varit bättre att göra rätt från början.

TEXT: MAGNUS LINDGREN, STIFTELSEN TRYGGARE SVERIGE.

VIKTIGA DATUM FÖR SLR-MEDLEMMAR 2020

Redan nu kan du som SLR-medlem skriva upp flera viktiga datum för det kommande året. I januari har SLR sina utbildningsdagar och i maj äger inte bara ELF -European Locksmith Federation, Convent rum i Finland, SLR kommer också att hålla sitt årsmöte i samband ELF på plats i Helsingfors.

Håll utkik på SLR.se för mer information om både utbildningsdagarna, ELF och årsmötet.

SLR Utbildningsdagar

Nästa års SLR-Dagar kommer att äga rum tisdag - torsdag 28-30 januari 2020. Platsen för där utbildningsdagarna ska hållas blir den samma som senast, det vill säga Scandic Infra City i Upplands Väsby. Precis som tidigare kommer medlemmarna att erbjudas ett brett utbud av olika kurser och utbildningar.

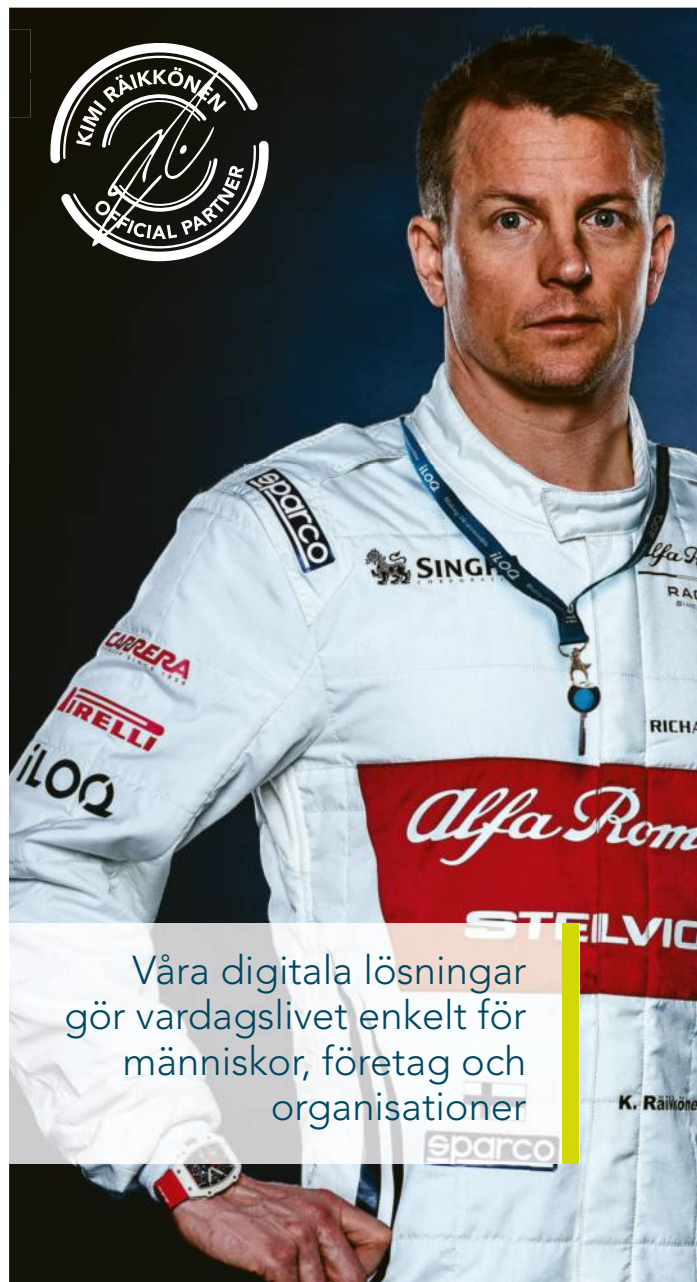
SLR håller årsmöte under ELF Convention i Helsingfors

European Locksmith Federation som SLR är medlemmar i håller sitt nästa årliga convention i Helsingfors i Finland. Eftersom konventet hålls hyfsat geografiskt nära har SLR:s styrelse beslutat att SLR kommer att hålla sitt Årsmöte i samband med ELF-konventet i Helsingfors.

ELF Convention hålls mellan den 14 och 16 maj på Clarion Hotel i Helsingfors. Temat för ELF 2020 är smarta lås. ELF är ett gyllene tillfälle för alla i lås- och säkerhetsbranschen att ta del av allt från nationella nyheter till att nätverka internationellt med Europas främsta medarbetare inom lås- och säkerhet. Själva konventet består av både

mässa och seminarier. Man har även fokus på europeiska standarder och normer. Även den sociala aspekten är värdefull och därför ordnas det gemensamma program även kvällstid. Förutom det får besökarna möjlighet att se och upptäcka Helsingfors, som kallats en av Europas coolaste huvudstäder. Läs mer på: www.elf2020.com/

Våra digitala lösningar gör vardagslivet enkelt för människor, företag och organisationer

iLOQ

iLOQ är det första och enda elektroniska låssystemet i världen som alstrar den energi som systemet behöver, genom att nyckeln förs in i cylindern. iLOQ erbjuder enkel och säker hantering av behörigheter.

Borttappade nycklar kan spärras bort i en handvändning.

www.iLOQ.com

Se upp för "smarta lås" som inte håller!

Under 2019 kommer Europastandarden EN 16867 Mechatronic Door Furniture (på svenska "Digitala låsenheter") att publiceras. SEM Group och SSF (Stöldskyddsföreningen) har deltagit i arbetet.

Vi lyfter alltid fram inbrotts-skyddsaspekterna, men det är svårt att få igenom svenska/nordiska etablerade inbrottskrav i europeiska standarder. EN 16867 kommer därför att sakna vissa väsentliga egenskaper som tex manipulation och uppkopplade funktioner. Vissa av de "smarta" lås som redan introducerats på marknaden har visat på bristande säkerhet. Med EN 16867 kan tyvärr ännu fler produkter, med för oss i Norden, avvikande inbrottskyddskrav, komma att dyka upp.

Det är därför viktigt att vi i Sverige tar fram en svensk/nordisk norm med erkända mekaniska och elektromekaniska krav på

funktion och kommunikation.

SEM Group och SSF har under våren startat arbetet med "Digitala låsenheter prSSF 3523*". Normens syfte är att hänvisa till etablerad provning och kravställande i Sverige.

Normen prSSF 3523 kommer att ställa krav på digitala lås enligt samma princip som SSF 3522 Godkänd Låsenhet idag gör. Skillnaden blir att kompletta uppkopplade produkter kommer att beskrivas, vilket idag saknas i SSF 3522.

Normen kommer få stor betydelse för kunder, tillverkare, försäkringsbolag, projektörer och kravställare som får en enklare bedömningsgrund och beställningsunderlag. Sannolikt kommer prSSF 3523 att bli betydande även för övriga nordiska länders regelverk.

*prSSF betyder att det är ett pågående projekt.

SEM GROUP

Säkerhet inom Elektronik och Mekanik

SEM Group är den naturliga mötesplatsen för tillverkare av fysisk och elektronisk säkerhet. Tillsammans med drygt 30 medlemsföretag driver man viktiga branschfrågor och påverkar standards i Sverige och inom EU. Sedan flera år tillbaka har man ett nära samarbete med SLR.

Internationellt är SEM Group medlem i ARGE (The European Federation of Associations of Locks and Builders Hardware Manufacturers) med över 230 europeiska tillverkare av säkerhetsprodukter. ARGE river branschspecifika frågor när det gäller standards inom EU-området och fungerar som rådgivare i tekniska frågor, bland annat för Europeiska Standardiseringskommissionen (CEN). I Sverige är SEM-Group även medlemmar i SäkerhetsBranschen.

AXS

[akses']

Helhetsgrossist

- inom beslag, lås och säkerhet.

Hos oss hittar du de lås och säkerhetsprodukter du behöver för att bedriva din verksamhet på ett effektivt och smidigt sätt. Förutom vårt breda sortiment erbjuder vi snabb service, välutvecklade logistiklösningar och effektiv support när du har behov av det.

Kontakta oss redan idag!

Lagerhållning - Snabba leveranser - Support

www.axssecurity.se

Vi är Sveriges ledande

Alla SLR:s medlemmar är auktoriserade, innehar Mästarbrev, har en bred utbildning och ett gediget kunnande. Medlemsföretagen finns över hela landet och din närmsta säkerhetspartner hittar du här. Våra etiska regler och krav på Mästarbrev, garanterar en god service till mycket hög kvalitet.

ALINGSÅS	Alingsås Lås & Larmservice AB	www.alas.se	HÄSSELBY	SafeTeam (filiäl)	www.safeteam.se
BANDHAGEN	Bergs Låsverkstad AB	www.bergs-las.se	HÄSSELHOLM	Hässelholms Låssmed AB	www.hml-lasmed.se
BODEN	Låssmeden AB	www.lasmedboden.com	HÖRBY	Allans Lås & Larm AB	www.allans-las.se
BORÅS	Borås Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se	JOHANNESHÖV	Sickla Låsteknik AB	www.sicklalasteknik.se
BORÅS	Direct Larm Borås AB	www.directlarm.se	JÄRFÄLLA	Järfälla Låsservice, AB	www.jarfallalasservice.se
BORÅS	LåsTeam AB	www.lasteam.se	JÄRFÄLLA	Norrlås, AB	www.norrlas.se
BROMMA	Alviks Lås AB	www.alviks-las.se	JÖNKÖPING	Yxhage Lås & Europalarm AB	www.yxhage.se
BROMMA	Great Security Bromma AB	www.greatsecurity.se	KALMAR	WB Lås AB	www.wblas.se
DANDERYD	Täby Danderyds Lås AB (filiäl)	www.tabylas.se	KARLSHAMN	Nokas Lås-Aktuellt (filiäl)	www.nokas.se
EKSJÖ	Optimera Svenska AB	www.optimera.se	KARLSKOGA	Ekbergs Låsservice eftr AB	www.ekbergs-las.se
ENKÖPING	Certego AB (filiäl)	www.certego.se	KARLSKRONA	Creab Säkerhet AB	www.creab.se
ESKILSTUNA	Certego AB (filiäl)	www.certego.se	KARLSKRONA	Karlskrona Låsservice AB	www.kna-las.nu
FALKENBERG	Great Security Sverige AB (filiäl)	www.greatsecurity.se	KARLSTAD	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
FALKENBERG	Skrea Lås & Smide AB	www.skrealas.se	KATRINEHOLM	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
FALKÖPING	Vadsbolås AB (filiäl)	www.vadsbo.se	KIRUNA	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
FARSTA	Farsta Lås AB	www.farstalas.se	KISTA	Bysmeden Lås AB (filiäl)	www.bysmeden.se
FINSPÅNG	Nyckelkedjan, AB (filiäl)	www.nyckelkedjan.se	KRAMFORS	Låssmeden i Kramfors AB	www.las-smeden.se
FLEN	Certego AB (filiäl)	www.certego.se	KRISTIANSTAD	Citylåset AB	www.citylaset.se
GNESTA	Punctum Lås & Larm AB (filiäl)	www.punctum-las.se	KRISTIANSTAD	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
GUSTAVSBERG	Lås Larmteknik Värmdö AB	www.laslarmteknik.se	KRISTINEHAMN	Låsmästarn i Värmland AB	www.laslmastarn.se
GÄLLIVARE	Låsab Lås- & Larmservice AB	www.lasab.se	KUMLA	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
GÄVLE	Certego (filiäl)	www.certego.se	KUNGSBACKA	Kungsbacka Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se
GÄVLE	Låscity i Gävle AB	www.lascity.se	KUNGSHAMN	Sotenäs Låsservice AB	www.sotenasl-las.se
GÄVLE	Lås & Nyckel i Gävle AB	www.nyckel.nu	KÖPING	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
GÖTEBORG	Göteborgs Lås & Nyckelverkstad AB	www.gb-las.se	LERUM	Lerums Lås & Larmservice, AB	www.lll.se
GÖTEBORG	Låfa, AB	www.lafalas.se	LIDINGÖ	Lidingö Lås & Larm AB	www.lidingolas.se
GÖTEBORG	Låset i Centrum HJK AB	www.lasetgbg.se	LIDKÖPING	Vadsbolås AB (filiäl)	www.vadsbo.se
GÖTEBORG	Låsinväst Svenska AB	www.lasinvest.se	LINDESBERG	Lås & Säkerhetsspecialisten i Sverige AB	
GÖTEBORG	Låssmeden S Alexandersson AB	www.lasmeden-sa.se	LINKÖPING	Lås & Nycklar i Linköping AB	www.lasochnycklar.se
GÖTEBORG	Låsspecialisten AB	www.lasspecialisten.com	LINKÖPING	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
GÖTEBORG	Martin Mattson & Co Eftr AB	www.martinmattsson.com	LULEÅ	Luleå Låskonsult, AB	www.lulealaskonsult.se
GÖTEBORG	Nokas Låsteknik i Göteborg AB	www.nokas.se	LUND	All-Round Låsservice AB	www.allround-las.com
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB	www.safeteam.se	LUND	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB (filiäl)	www.safeteam.se	LUND	Great Security Sverige AB (filiäl)	www.greatsecurity.se
GÖTEBORG	Certego AB (filiäl)	www.certego.se	LYCKSELE	Norrskydd AB (filiäl)	www.norrskydd.se
GÖTEBORG	Södra Vägens Låsservice AB	www.sodravagens-las.se	MALMÖ	AB Allmänna Lås i Limhamn	www.allmannal-las.se
HALMSTAD	Halmstad Låsservice AB	www.halmstad-lasservice.se	MALMÖ	Bengtssons Låsservice AB	www.bengtssons-lasservice.se
HALMSTAD	Lås & Larmspecialisten AT AB	www.las-larm.com	MALMÖ	Great Security (filiäl)	www.greatsecurity.se
HANDEN	Brandbergens Låshörna AB	www.lashornan.se	MALMÖ	Låscentralen E. Borgström AB	www.lascentralen.se
HANINGE	Haninge Lås AB	www.hanigelas.se	MALMÖ	Nokas Lås-Aktuellt, AB	www.nokas.se
HAPARANDA	Gränslås Service AB		MALMÖ	SafeTeam i Sverige AB (filiäl)	www.safeteam.se
HELSINGBORG	Brand & Säkerhet	www.brandochsakerhet.se	MALMÖ	Safeteam Lås-Borgström AB	www.lasborgstrom.se
HELSINGBORG	Nokas Lås-Aktuellt AB (filiäl)	www.nokas.se	MALMÖ	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
HELSINGBORG	Lås & Trygghet AB	www.las-trygghet.se	MALMÖ	Mälardalens Säkerhetscenter AB	www.sakerhetscenter.eu
HELSINGBORG	Öbergs Lås & Nycklar Eftr KB	www.obergs.com	MARIEFRED	Vadsbolås AB	www.vadsbo.se
HUDDINGE	Lås-Arne Malmström AB	www.las-arne.se	MARIEFRED	Säkerhetstjänst i Markaryd AB	www.sakerhetstjanst.se
HÄGERSTEN	Aspuddens Lås - Låstjänst HB	www.lastjanst.com	MJÖLBY	Axet Lås i Mjölby AB	
HÄGERSTEN	Bysmeden Lås AB	www.bysmeden.se	MOTALA	Certego AB (filiäl)	www.certego.se
HÄGERSTEN	Certego AB (filiäl)	www.certego.se	MÄRSTA	Nyckellås AB	
HÄGERSTEN	Västberga Lås AB	www.vastbergal-las.se	MÖLNDAL	Mölnåls Låsservice AB	www.molndals-las.se
HÄRNÖSAND	Nylunds Lås & Larm AB	www.nylundsl-las.se	MÖLNDAL	SafeTeam i Sverige AB (filiäl)	www.safeteam.se

SLR Auktorisation

Auktoriserad Låsmästare innebär att företaget uppfyller de krav som SLR och SSF gemensamt tagit fram.

Bland annat ska det finnas bevis på yrkeskunskap genom mästar- och gesällbrev, SLRs etiska regler ska följas, licenser från tillverkare måste finnas och butik och lokaler måste uppfylla gällande skydds krav. Anlita alltid en auktoriserad Låssmed!

Vad är ISO 9001?

ISO 9001 är en internationell standard som rör kvalitetsledning och gäller för alla organisationer inom alla branscher och verksamheter. Den innehåller åtta huvudämnen:

- ✓ Kundfokus
- ✓ Ledarskap
- ✓ Medarbetarnas engagemang
- ✓ Processinriktning
- ✓ Systemangreppssätt för ledning

- ✓ Ständiga förbättringar
- ✓ Faktabaserade beslut
- ✓ Ömsidigt fördelaktiga relationer till leverantörer.

Vad är ISO 14001?

ISO 14001 behandlar miljöledning och innehåller de viktigaste kraven för att identifiera, kontrollera, systematisera och bevaka miljöpåverkan inom organisationer, samt hur ledningen

säkerhetsföretag!

NACKA	Nacka Lås & Larm AB	www.nll.nu	SUNDBYBERG	Låspunkten AB	www.laspunkten.se
NORRKÖPING	Lås & Nycklar i Norrköping AB	www.lasonycklar.se	SUNDBYBERG	Punctum Lås & Larm AB	www.punctumlas.se
NORRKÖPING	Låssmeden i Norrköping AB	www.lassmeden.se	SUNDSVALL	Byggbeslag AB, Låsavd.	www.byggbeslag.se
NORRKÖPING	Norrköpings Låsverkstad AB	www.norrkopingslasverkstad.se	SUNDSVALL	Lås & Maskinservice AB	www.lasomaskin.se
NORRKÖPING	Nyckelkedjan, AB	www.nyckelkedjan.se	SÄVEDALEN	Nokas Låsteknik i Göteborg AB (filial)	www.nokas.se
NORRKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se	SÖDERTÄLJE	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se
NORRTÄLJE	Norrtälje Låsservice AB	www.ntjlas.se	SÖDERTÄLJE	Mälardalens Säkerhetscenter AB (filial)	www.sakerhetscenter.eu
NORRTÄLJE	Spaak Säkerhet AB	www.spaaksakerhet.se	SÖDERTÄLJE	Certego AB (filial)	www.certego.se
NYBRO	Nybro Lås AB	www.nybrolas.se	SÖDERTÄLJE	Telge Lås & Nyckel AB	
NYKÖPING	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se	TIERP	TW Låsservice	www.twlasservice.se/
NYNÄSHAMN	Södertörns Lås AB	www.sodertornslas.se	TRELLEBORG	Isgrens Lås AB	www.isgrens.se
OSKARSHAMN	Sjögrens Lås & Brandskydd AB	www.sjogrenslas.com	TROLLHÄTTAN	Dalek Lås & Larm AB	www.dalek.se
PITEÅ	Norrskydd Lås AB	www.norrskydd.se	TYRESÖ	Tyresö Låsservice AB	www.tyresolas.se
SKARA	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se	TÄBY	Ensta Lås AB	www.enstalas.se
SKARPNÄCK	Stanley Security Sverige AB	www.stanleysecurity.se	TÄBY	Täby Danderyds Lås AB	www.tabydas.se
SKÄRHOLMEN	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se	UDDEVALLA	Rikstväans Låsservice AB	www.rikstvaanslas.com
SKÖVDE	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se	UDDEVALLA	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
SOLLENTUNA	Gerts Lås & Larm AB	www.gertslas.se	ULRICEHAMN	Perssons Låsservice AB	
SOLLENTUNA	Norra Stationen Lås & Larm AB	www.abatronic.se	UMEÅ	Norrskydd AB	www.norrskydd.se
SOLLENTUNA	Sollentuna Lås AB	www.sollentunalas.se	UMEÅ	Låskedjan i Umeå AB	www.laskedjan.se
SOLNA	Råsunda Låsservice AB	www.rasundalas.se	UMEÅ	Certego AB (filial)	www.certego.se
SPÅNGA	Spånga Lås AB	www.spangalas.se	UPPLANDS VÄSBY	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se
STENUNGSUND	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se	UPPLANDS VÄSBY	Väsby Lås & Alarm AB	www.vasbylas.se
STOCKHOLM	Automatic Alarm	www.automaticalarm.se	UPPSALA	Certego AB (filial)	www.certego.se
STOCKHOLM	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se	UPPSALA	Låsservice i Mälardalen AB	www.lsim.se
STOCKHOLM	Axlås Solidlås AB	www.axlassolidlas.se	UPPSALA	Lås & Säkerhetscenter	www.bbgruppen.se
STOCKHOLM	Begelas, AB	www.begelas.se	UTTRAN	Botkyrka Lås & Säkerhetsmontage AB	www.botkyrkulas.se
STOCKHOLM	Corells Lås AB	www.corellslas.se	VALLENTUNA	Täby Danderyds Lås (filial)	www.tabydanderydsas.se
STOCKHOLM	Great Security Mekanik Stockholm (filial)	www.greatsecurity.se	VARBERG	Great Security Sverige AB	www.greatsecurity.se
STOCKHOLM	Hornsplans Lås AB	www.hornsplanslas.se	VARBERG	Låsservice i Varberg	www.lasserviceivbg.se
STOCKHOLM	Karla Låsservice AB	www.karalass.se	VIMMERBY	Lås & Nyckelservice Vimmerby	www.lasochnyckelservice.se
STOCKHOLM	Kungsholms Låsservice AB	www.kungsholmslas.se	VISBY	Gotlands Glas & Lås AB	www.glasolas.se
STOCKHOLM	Kungslås AB	www.kungslas.se	VISBY	Visby Lås & Nyckeltjänst AB	www.visbylas.se
STOCKHOLM	Lindells Låsservice AB		VÄLLINGBY	Garantilås i Stockholm AB	www.garantilas.se
STOCKHOLM	Låsborgen AB	www.lasborgen.se	VÄNERSBORG	Puttes Lås & Nyckelservice AB	
STOCKHOLM	Låscentrum AB	www.lascentrum.se	VÄRNAME	Låsservice i Värnamo AB	www.varnamolasservice.se
STOCKHOLM	Låskomfort AB	www.laskomfort.se	VÄSTERÅS	Lundkvist Lås & Nycklar AB	www.lundkvistlas.se
STOCKHOLM	Låskompetens i Stockholm AB	www.laskompetens.se	VÄSTERÅS	Certego AB	www.certego.se
STOCKHOLM	Låsmakarna AB	www.lasmakarna.se	VÄSTERÅS	Finlarm AB	www.protectyou.se
STOCKHOLM	Låsman AB	www.lasman.se	VÄSTERÅS	Låscenter i Västerås AB	www.lascenter.se
STOCKHOLM	Låssmeden FGJ AB		VÄSTRA FRÖLUNDA	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
STOCKHOLM	Låssnabben AB	www.lassnabben.se	VÄXJÖ	Certego AB (filial)	www.certego.se
STOCKHOLM	Låsteam AB (filial)	www.lasteam.se	YSTAD	Skåne Lås, AB	www.skanelas.se
STOCKHOLM	Nybergs Lås AB	www.nybergslas.se	ÄNGELHOLM	Låshuset AB	www.lashuset.se
STOCKHOLM	S:t Erik Lås AB	www.stlas.se	ÖREBRO	Axet Låsservice AB	www.axet-las.se
STOCKHOLM	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se	ÖREBRO	Lås & Säkerhet i Örebro AB	www.lassakerhet.se
STOCKHOLM	Stockholms Låsservice City AB	www.sthlmslas.se	ÖREBRO	Certego AB (filial)	www.certego.se
STOCKHOLM	Storstadens Lås HB	www.storstadenslas.se	ÖRNSKÖLDSDIK	Norrskydd AB (filial)	www.norrskydd.se
STOCKHOLM	Söderlås vid Ringen AB	www.soderlas.se	ÖRNSKÖLDSDIK	Övik Låsteknik AB	www.lasteknik.com
STOCKHOLM	Södermalms Lås AB	www.sodermalmslas.se	ÖSTERSUND	Gården & Persson AB	www.gardinpersson.se
STRÅNGNÄS	Certego AB (filial)	www.certego.se			

och förbättringen av systemet sköts.

Vad är FR2000?

I allt väsentligt är kraven på kvalitet och miljö i FR2000 liknande de som ställs i ISO 9001 respektive ISO 14001. Medan ISO 9001 och ISO 14001 är internationellt erkända standarder för många branscher är FR2000 branschanpassat till bland annat Låssmedsföretag och innehåller även lagkraven på arbetsmiljö, brandsäker-

het samt standarden för kompetensförsörjning och kravet på en övergripande verksamhetsbeskrivning.

Certifiering

Vissa certifieringar avser företag, andra deras ledningssystem och vissa avser enskilda personer. Ofta finns ett samband, till exempel att ett företag måste ha ett visst antal anställda eller en viss andel av de anställda som har en

viss personcertifiering för att erhålla företags- eller systemcertifiering. Certifiering av ledningssystem, produkter och personer för SLR företag görs av ackrediterat (myndighetskontrollerat) certifieringsorgan, så kallad tredjeparts certifiering.

Ska din utbildning gå i lås?

Köp dina läroböcker
direkt på SLR.se

KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKARSPECIALISTEN

Vi tillverkar alla typer av kassaskåpsnycklar.
S speciellt Rosengrens nycklar och lås.

NOKAS

Nokas Låsteknik i GBG AB
Box 7058
402 31 Göteborg

Besöksadress: Första Långgatan 18

Tel: 031-380 68 10
E-post: butik.linne.lastteknik@nokas.com
www.nokas.se

STEP
LOCK

STEP 120

– Kraftfull prestanda, hög driftsäkerhet

STEP 120 är ett slitstarkt eltryckeslås i rostfritt stål. Konstruktionen är framtagen med STEP:s erkänt höga kvalitetskrav och fina materialval vilket säkerställer en kraftfull prestanda med hög driftsäkerhet.

Låset är utprovat för att tåla en hög öppningsfrekvens och kan användas i dörrmiljöer med brandkrav upp till E/EI 120. Det är även anpassat för att kunna användas tillsammans med elslutbleck.

Läs mer på www.steplock.se

När det måste fungera.

STEP
120
100-SERIES

SECURITY
-School by Copiax-

Vi utbildar säkerhetsbranschen

Anmäl dig till höstens kurser på Copiax.se

COPIAX

SALTO
inspiredaccess

SALTO Systems AB
08 775 87 00
info.se@saltosystems.com
www.saltosystems.se

SALTO SPACE
EN SMARTARE PASSERKONTROLL

SVN-FLEX
Uppdaterar direkt
på dörren

Ni vet väl om att vi säljer
Kassaskåpsverktyg
och har

KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKNING
Ring 070-261 20 80

www.lasspecialisen.com

OBS ny adress
Datavägen 10B, 436 32 ASKIM.

©Kryssmakaren Göran Bergquist/Europapress-NL51

The crossword puzzle grid contains the following words:

- Across:**
 - 1: FRÅN LONDON
 - 4: BOR BREDVID SKA VÅL BEVISAS
 - 10: KLARAR SIG SJÄLVA
 - 12: KLUBB-SLAG
 - 13: VAPEN
 - 15: POJKE
 - 16: BOM I STOL
 - 18: GROTH
 - 20: TALLINN-BO
 - 21: KRAFT-FORM
 - 23: ÖST-STÄLLE TALTAL
 - 25: FÖRA BAKOM LJUSET KORT DAG
 - 26: GER VETSKAP RADON
 - 28: ÅNGBÅT
 - 30: BRÖD-KRYDDA
 - 32: RATTADE BILEN
- Down:**
 - 2: SÄKERHET
 - 3: TA TAG
 - 5: KEMI
 - 6: KLURIGA
 - 7: EX-FACK
 - 8: ÄLDRE LÅNGDER
 - 9: SAMMATYPER
 - 11: KNIPA IGEN MUNNEN
 - 14: NEGATIV
 - 17: VARAR EN TID
 - 19: LUFT-RÖRELSE IN-HYSER
 - 22: BAK-SLAG
 - 24: SÄTTER PÅ BETE STICK-PROPP
 - 27: SYRABE-HANDLING
 - 29: FÖRRA SKATTEN
 - 31: SJÖ-FÅGEL
 - 33: BARBIE-EX
 - 34: ÄR DEN ERFARNE

Var med & tävla!

■ Var med och tävla om en Trisslott och få chansen till en storvinst! Tre vinnare får varsin Trisslott hemskickad i brevlådan.

Vinnarna och lösningen till nr 2-2019

■ Stort grattis säger vi till följande tre vinnare som får varsin Trisslott: **Anita Johansson**, Luleå, **Leif Backman**, Mölndal och **Solbritt Wikström**, Falkenberg.

Redaktionen håller tummarna för än
mer tur med lottvinsterna!

Rolig tävling – så gör du

Lös krysset ovan. Mejla svarsraden i de markerade fälten tillsammans med ditt namn, adress och mejladress till: **info@slr.se**

I ärendefältet i mejlet skriver du **Kryss 3/2019**. Du kan också skicka in ditt tävlingsbidrag.

Skriv ner svarsraden i de blå fälten tillsammans med ditt namn och adress på till exempel ett vykort och skicka det till:

SLR, Granviksliden 2
435 35 Mölnlycke.

Den 11 november 2019 är sista tävlingsdag. Lösningen och vinnarna presenteras i nästa nummer av Säkerhetsinstallatören.

[illegible]

Dörrhandtag med passerkontroll

Nu kan du smidigt integrera dina innerdörrar i ditt befintliga säkerhetssystem såsom ASSA ABLOY ARX. Typiska användningsområden är kontor, möteslokaler och liknande. Montaget är enklast tänkbara – skruva loss det befintliga handtaget och byt till H100.

Aperio H100 kommunicerar trådlöst med passer-systemet via en accesspunkt som hanterar upp till

8 dörrar. Du kan ansluta valfritt antal dörrar och det enkla montaget ger en betydligt lägre kostnad än vanliga passersystemslösningar. Du slipper dessutom ingrepp på dörrarna och kan enkelt flytta handtagen vid behov. Aperio H100 fungerar både i online- och offline-system.

ASSA ABLOY
Opening Solutions

The global leader in
door opening solutions

POSTTIDNING B

SLR
Granviksliden 2
435 35 MÖLNLYCKE

100
YEARS
1919–2019

EVVA
access to security

AirKey

Smart helt enkelt

AirKey gör din vardag enklare och ger dig större frihet. Med AirKey kan du låsa upp dörrar med din mobil, skicka nycklar via sms och enkelt organisera hela ditt låssystem. På så sätt ger AirKey dig maximal frihet och maximal säkerhet – på jobbet eller i bostaden.

www.evva.com

